

İZMİR TARİH

İzmirliilerin Tarih ile İlişisini
Güçlendirme Projesi

Operasyon Planları

İZMİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

Oteller Bölgesi
Havralar Bölgesi
Anafartalar Caddesi 2. Etap Bölgesi
Operasyon Planları

Dr. H. Gökhan Kutlu

Şubat 2015

İzmir Büyükşehir Belediyesi
Etüt ve Projeler Dairesi Başkanlığı
Tarihsel Çevre ve Kültür Varlıkları Şube Müdürlüğü

İzmir-Tarih Proje Merkezi

İÇİNDEKİLER

Giriş	3
İzmir-Tarih Projesi'nin Amaç ve Stratejik Yönelimleri	4
Çalıştay	6
Kapsam Yöntem ve Süreç	7
Operasyon Planları	15
Operasyon Planlarının Genel Kurgusu	16
Oteller Bölgesi Operasyon Planı	20
Havralar Bölgesi Operasyon Planı	38
Anafartalar Caddesi 2. Etap Bölgesi Operasyon Planı	62
Ekler	88
Birinci Alt Bölge Çalıştayı Anket Sonuçları	89
Birinci Alt Bölge Çalıştayı Katılımcıları	96

Giriş

İzmir Büyükşehir Belediyesi, İzmir-Tarih Proje Merkezi koordinatörlüğünde çalışmalarına ilk olarak 09.03.2013 tarihinde gerçekleştirilen geniş katımlı arama toplantısı ile başlanan İzmir-Tarih Projesi kapsamında hazırlanan Tasarım Stratejisi Raporu'nda, proje alanı olarak belirlenmiş olan Kemeraltı Kentsel Sit ve Kadifekale Kentsel Dönüşüm Alanı ondokuz alt bölgeye ayrılmıştı ve bölgeler içerisinde canlandırma, sağlıklaştırma ve koruma eylemlerinin belirlenebilmesi doğrultusunda alt bölge katılım platformlarının oluşturulması kararlaştırılmıştı. Katılım platformları aracılığıyla ilgili tüm aktörlerin süreçte aktif rol üstlenmeleri ve alt bölgelerde gerçekleştirilecek operasyonlara ilişkin somut fikir ve önerilerin ortak akıl ile oluşturulması amaçlanmıştı.

Bu rapor, belirtilen amaçlar doğrultusunda 13-14 Ağustos 2014 tarihlerinde İzmir Tarihi Havagazı Fabrikası Kültür Merkezi'nde gerçekleştirilen birinci alt bölge çalıştay neticesinde geliştirilen operasyon planlarını aktarmak amacını taşımaktadır.

Rapor iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde çalıştayın kapsamı, yöntem ve gerçekleştirilme süreci aktarılmaktadır. İkinci bölümde ise, her bölge özelinde ilgili aktörler tarafından gerçekleştirilecek projelerin tariflendiği “operasyon planları” yer almaktadır. Operasyon planları, çalıştay sonuçları ve tasarım stratejisi raporunda ayrıntılı şekilde tanımlanan amaç, stratejik yönelim ve faaliyetler ile ilişkili olarak oluşturulmuştur. Bu nedenle tasarım strateji raporunda detaylandırılan amaç ve stratejik yönelimleri hatırlamakta fayda var.

İzmir-Tarih Projesi'nin Amaç ve Stratejik Yönelimleri¹

İzmir-Tarih Projesi kapsamında iki temel amaç belirlenmiştir. Birinci amaç, İzmirliilerin tarih ile ilişkisini güçlendirmektedir. Bu İzmirliilerin kentleriyle ilişkili olan belleklerinin geliştirmesi yoluyla yapılacaktır. Bu amaçla yararlanılacak olan kaynak, proje alanındaki arkeolojik kültür varlıkları ve tarihi yapı stokudur. İkinci amaç İzmir'in sanayi toplumunun tek merkezli kentinden, bilgi toplumunun çok merkezli kent bölgesine geçiş yaşanırken proje alanında ortaya çıkan çöküntü alanlarının oluşumuna mani olmak ve bu oluşumu tersine çevirmektir. Proje alanının büyük oranda kültürel varlık barındırıyor olması, canlandırma ve koruma hedeflerinin bir arada geliştirilmesini gerekli kılmaktadır. Canlandırma hedefinin arkeolojik miras, tarihi yapı stoku, kültürel çeşitlilik ve sosyal yapı özelinde sürdürülebilir yaklaşımlar doğrultusunda gerçekleştirilmesi sağlanmalıdır.

¹ Bu bölüm Prof. Dr. İlhan Tekeli tarafından hazırlanan İzmir-Tarih Projesi Tasarım Stratejisi Raporu'ndan derlenmiştir.

Yukarıda belirtilen hedefler kapsamında belirlenen stratejik yönelimlerin başında, alanın canlandırılabilmesi için, proje alanının bazı bölümlerinde yukarı doğru seçici (filter-up) bir sürecin başlatılması gelmektedir. Bölgeyi terk eden prestijli faaliyetlerin yerini, başka prestijli faaliyetlerin alması bölgenin ziyaret edilme potansiyelini artıracaktır. Katılımcı süreçte böylesi bir stratejik faaliyetin turizm olabileceği konusunda geniş bir uzlaş sağlanmıştır. Turizmin bu alanda sadece tarihi değerlerin gözlenmesinden hareketle değil, tarihin buradaki yaşam deneyiminin bir parçası haline getirilmesi suretiyle geliştirilmesi önemlidir. Bu amaçla, yaşamın “deneyim” (experience) geçirilen “yer” niteliği kazandığı sokakların bu niteliğinin dikkatle korunması (Havra sokağı vb.), bu niteliğe sahip sokakların sayılarının artırılması ve proje alanı içerisinde yer alan han, sinagog gibi büyük ölçekli yapıların yenilikçi yaklaşımlar, tasarım ve uygun örgütlenme teknikleri ile “deneyim” yaratan bir niteliğe kavuşturulması önerilmiştir.

Gençliğin, yükseköğrenim faaliyetleri ve onlara ilişkin konaklama faaliyetleri dolayımında bu alana çekilmesi diğer bir stratejik yönelim olarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda, gençliğin boş zamanlarını değerlendirmek için yararlanabilecekleri faaliyetlerin çeşitliliğinin artırılması, gençlere yönelik üretim ve satış faaliyetleri ile bütünleşmiş kültürel alanların oluşturulması ve proje alanında bulunan ve eğitim sistemi dışında kalmış işsiz ya da çalışan gençlerin becerilerini ve potansiyelini artırmaya dönük projeler geliştirilmesi gibi öneriler geliştirilmiştir.

MİA’nın prestijli faaliyetlerinin bölgeyi terk etme eğilimleri konusunda dikkatli olunması, gereksiz boşalmalara karşı çıkılması diğer stratejik tercihlerden birisidir.

Katılımcı süreçte üzerinde uzlaşma sağlanan dördüncü stratejik tercih, büyük oranda konut bölgelerini içeren bölgede konut işlevlerinin sağlıklılaştırılması ve canlandırılması olmuştur. Konut kullanımına yönelik olarak toplumun tüm katmanlarından gelenlerin bu alanda yaşar hale gelmesi sağlanarak dengeli bir toplumsal yapı elde edilmesi önerilmiştir.

Çalıştay

Kapsam, Yöntem ve Süreç

Çalıştay, Tasarım Stratejisi Raporu'nda 19 bölgeye ayrılan proje alanının 2 numaralı Havralar Bölgesi'ni, 5 numaralı Oteller Bölgesi'ni ve 11 numaralı Anafartalar Caddesi 2. Etap Bölgesi'ni kapsamaktadır. Söz konusu bölgelerin proje alanı içerisinde konumu gösteren harita Resim 1'de verilmiştir. 13.08.2014 tarihinde Oteller Bölgesi, 14.08.2014 tarihinde ise Havralar Bölgesi ve Anafartalar Caddesi 2. Etap Bölgesi konulu çalıştaylar gerçekleştirilmiştir.

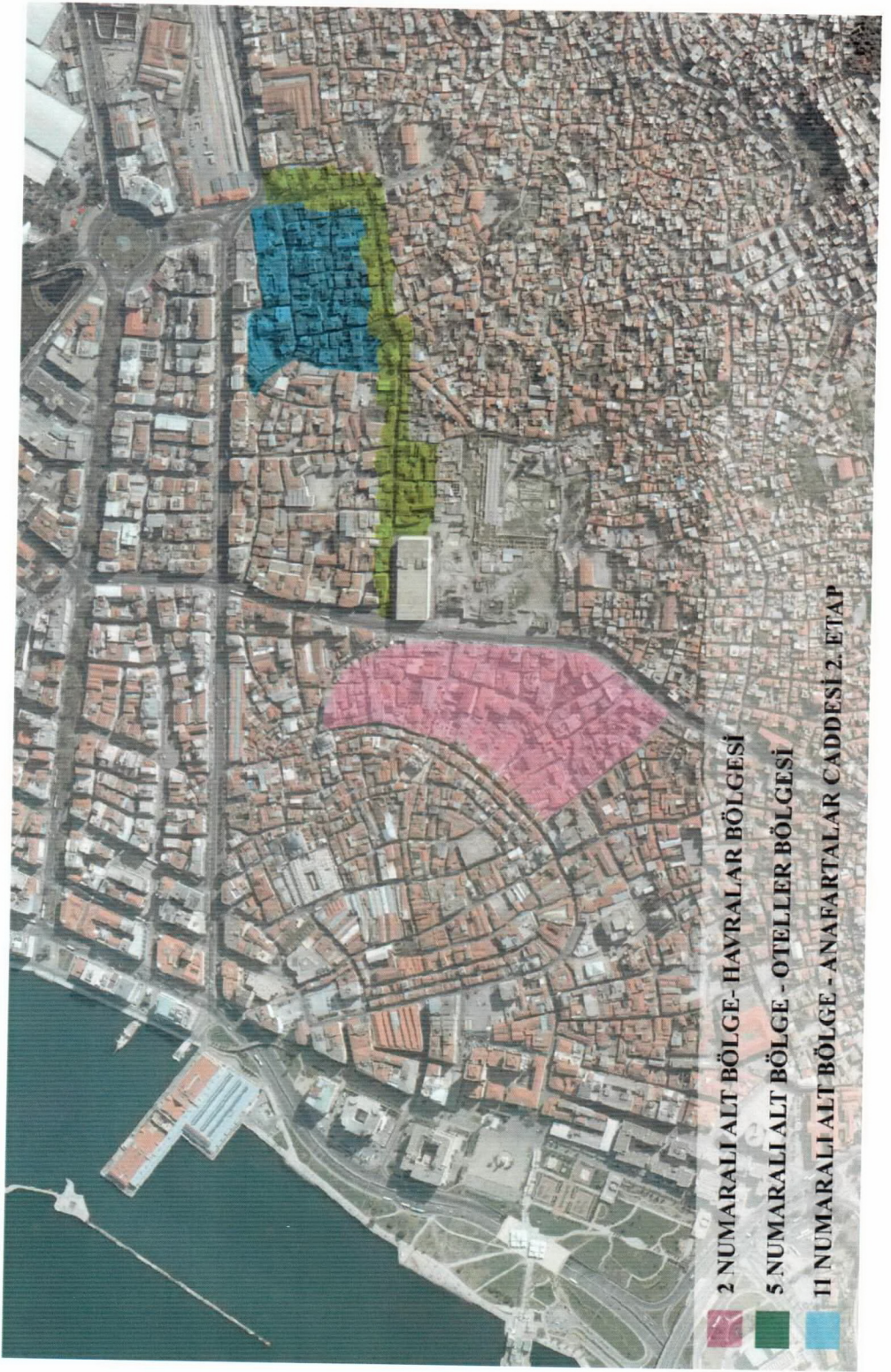
Farklı başlıklar altında, dört ayrı masada çalıştay kurgusu doğrultusunda oturumların yönetimini sağlamak üzere birer moderatör ve verileri belgelemek üzere birer raportör görev yapmıştır. Çalıştaya katkı sağlayan moderatör ve raportörlerin isimleri aşağıda verilmiştir.

Moderatörler:

- Prof. Dr. Emel Göksu
- Doç. Dr. Deniz Güner
- Doç. Dr. Emel Kayın
- Doç. Dr. Mine Tanaç Zeren
- Doç. Dr. Hümeysra Birol Akkurt
- Doç. Dr. Şebnem Yücel
- Doç. Dr. Şebnem Gökçen Dünder
- Doç. Dr. Ela Çil
- Yrd. Doç. Dr. Koray Velibeyoğlu

Raportörler:

- Çağlayan Deniz Kaplan
- Gizem Yılmaz Akyıldız
- Kadir Öztürk
- Merve Çalışkan

Resim 1. Çalıştay Kapsamı

Çalıştay öncesi moderatör ve raportörlerin katılımında iki toplantı gerçekleştirilmiş ve kapsam içerisinde yer alan alt bölgelerin özellikleri, potansiyelleri ve sorunları göz önünde bulundurularak konu başlıkları belirlenmiştir. Çalıştay kapsamında bulunan her alt bölge için dört adet konu başlığı belirlenmiştir. Konu başlıkları her alt bölge için aşağıda verilmektedir.

Oteller Bölgesi:

- Konaklama Aktivitesi
- Alanın Canlandırılması ve Yeni Deneyimlerin Oluşturulması
- Kamusal Alan Senaryolarının Oluşturulması
- Sosyal Yapının Anlaşılması

Havralar Bölgesi:

- Dini ve Ticari Bellek
- Alanın Canlandırılması ve Yeni Deneyimlerin Oluşturulması
- Kamusal Alan Senaryolarının Oluşturulması
- Sosyal Yapının Anlaşılması

Anafartalar Caddesi 2. Etap Bölgesi:

- Geleneksel Alışveriş Kültürü
- Alanın Canlandırılması ve Yeni Deneyimlerin Oluşturulması
- Kamusal Alan Senaryolarının Oluşturulması
- Sosyal Yapının Anlaşılması

Çalıştay katılımcıları belirlenirken, tüm çalışma masalarında esnaf ve diğer bölge kullanıcıların sayıca fazla olmasına özen gösterilmiştir. Alt bölgelerde yer alan mahallelerin muhtarları, esnaf, yönetim mekanizması ve yatırımcı grup olarak belediyeler, bölge ve İzmir ölçeğinde bilimsel üretimi olan akademisyenler, ilgili meslek odaları ve sivil toplum kuruluşları temsilcileri katılımcı profilini oluşturmuştur.

Aşağıdaki tablolarda birinci alt bölge çalıştayında gerçekleşen temsiliyet durumları verilmektedir.

Tablo 1. Oteller Bölgesi Çalıştayı Temsilîyet Durumu

Meslek	Davet Edilen	Katılan
Akademisyen	8	10
Yerel Yönetim	13	10
Meslek Odaları	6	8
Sivil Toplum Kuruluşu	7	8
Diğer Kamu Kurumları	2	4
Muhtar	1	0
Esnaf	6	6
Toplam	43	46

Tablo 2. Havralar Bölgesi Çalıştayı Temsilîyet Durumu

Meslek	Davet Edilen	Katılan
Akademisyen	10	11
Yerel Yönetim	10	9
Meslek Odaları	4	5
Musevi Cemaati Vakfı	6	5
Sivil Toplum Kuruluşu	8	5
Diğer Kamu Kurumları	3	1
Muhtar	2	1
Esnaf	5	4
Toplam	48	41

Tablo 3. Anafartalar Caddesi 2. Etap Bölgesi Çalıştayı Temsilîyet Durumu

Meslek	Davet Edilen	Katılan
Akademisyen	11	10
Yerel Yönetim	8	7
Diğer Kamu Kurumları	2	1
Meslek Odaları	4	5
Sivil Toplum Kuruluşu	7	6
Muhtar	8	1
Esnaf	5	6
Toplam	45	36

Çalıştay, 13.08.2014 tarihinde çalıştayın önem, amaç ve hedeflerini katılımcılara aktarmak amacıyla gerçekleştirilen açılış konuşması ile başlamıştır. Kapsam içerisinde yer alan bölgelerin tarihsel süreçlerini, sosyal ve kültürel bağlamda öne çıkan özelliklerini, mimari ve kentsel niteliğini aktarmak üzere, aynı gün gerçekleştirilen Oteller Bölgesi çalıştayı ve 14.08.2014 tarihinde gerçekleştirilen Havralar Bölgesi ve Anafartalar Caddesi 2. Etap Bölgesi çalıştaylarından önce, Doç. Dr. Emel Kayın (Oteller Bölgesi), Doç. Dr. Mine Tanaç Zeren (Havralar Bölgesi) ve Doç. Dr. Deniz Güner (Anafartalar Caddesi 2. Etap Bölgesi) tarafından bölge sunumları gerçekleştirilmiştir.

Çalıştay başlamadan önce, moderatörler tarafından katılımcılara üç oturuma sahip çalıştayda izlenecek yöntem ve beklentilerle ilgili bilgi aktarımında bulunulmuştur.

Resim 2. İzmir-Tarih Projesi birinci alt bölge çalıştayı

Birinci Oturum: Durum Tespiti

Birinci oturumda, her dört masa için önceden belirlenmiş konu başlıkları bağlamında oluşturulmuş sorular üç alt bölge çalıştay katılımcılarına sorulmuştur. Katılımcılardan, bölgenin günümüzdeki durumu ile ilgili tespitlerde bulunmaları için anahtar kelimeler istenmiştir. Her soru için katılımcılardan alınan anahtar kelimeler panoya yerleştirilmiş, benzer cevaplar derlenerek ortak başlıklar altında kümelenmiştir. Oturumun son aşamasında ise, masadaki tüm katılımcıların panoda kümelenmiş olan anahtar kelimeleri oylamaları istenmiş ve her katılımcıya üç oy hakkı verilmiştir (Resim 3 ve 4). Oylama aşamasından sonra anahtar kelimelerin ve oylamaların yer aldığı bilgiler raportörler aracılığıyla kaydedilmiştir.

Resim 3. Durum tespiti çalışmaları

Resim 4. Durum tespiti çalışmaları

Üçüncü Oturum: Yol Haritası

Çalıştayın son oturumunda, bölgelerde ilk iki oturumda tespit edilen bulgular doğrultusunda atılması gereken adımların, eylem ve projelerin neler olabileceği ve kimler tarafından hayata geçirmesi gerektiği ile ilgili sorular sorularak bir tartışma ortamı oluşturulmuştur. Oturum sırasında geliştirilen tüm fikir ve öneriler raportörler tarafından kaydedilmiştir.

Resim 7. Yol haritası çalışmaları

Çalıştay sonucunda yol haritası oturumlarında katılımcılar tarafından geliştirilen eylem önerileri 17.09.2014 ve 25.09.2014 tarihlerinde gerçekleştirilen toplantılarda moderatörler tarafından değerlendirilmiş ve tüm katılımcıların ortak görüşüne sunulmak üzere anket formları haline getirilmiştir. Koruma, canlandırma ve sağlıklılaştırma müdahaleleri doğrultusunda çalıştay katılımcıları tarafından geliştirilen fikirleri içeren ve her bölgeye özel hazırlanan anket formları, çalıştay neticesinde oluşan verilerin bütün katılımcılar genelinde tekrar değerlendirilmesi ve öncelik sıralamasının oluşturulması amacıyla katılımcılara e-posta aracılığıyla iletilmiştir. Esnaf ve muhtarlara basılı olarak ulaştırılmış ve sonuçlar elden alınarak çalışmaya dâhil edilmiştir. Toplam 92 katılımcıya iletilen anketlere 76 kişi dönüş yapmış, katılım oranı % 82.61 olarak kaydedilmiştir. Gerçekleştirilen anketlerin sonuçları, her bir kategoride katılımcıların değerlendirmesi neticesinde çıkan oranlara bakılarak çok önemliden az önemliye doğru sıralanmış olarak raporun ekinde sunulmuştur. Anket sonuçları, İzmir-Tarih Tasarım Stratejisi Raporu'nda belirlenmiş olan stratejik yönelimler ile birlikte operasyon planlarının oluşturulmasında faydalanılan temel kaynak olmuştur.

Operasyon Planları

Operasyon Planlarının Genel Kurgusu

Bu bölümde çalıştay aracılığıyla elde edilen ve belli bir sistematik içerisinde değerlendirilen veriler doğrultusunda her alt bölge özelinde hangi müdahalelerin nerede gerçekleştirileceğinin ayrıntılarını içeren operasyon planları aktarılmaktadır. Operasyon planları kapsamında önerilen projeler alt bölgeyi oluşturulan tüm parselleri kapsamamaktadır. Tasarım strateji raporunda önerilen stratejik yönelimler ile de ilişkili senaryolar doğrultusunda alt bölgelerde bir canlanma ve sağlıklılaşmayı tetikleyebilecek ölçüde müdahale önerisi geliştirilmiştir. **Operasyon planı kapsamı dışında kalan diğer parsellerin, operasyonlar neticesinde gelişecek dinamikler aracılığıyla kendiliğinden, piyasa mekanizmaları yardımıyla işlev kazanacağı veya mevcut işlevini devam ettireceği öngörülmüştür.** Operasyon planları altı aşamalı olarak kurgulanmıştır:

1. Bölgede başarılmak istenenler

Çalıştayın 1. ve 2. oturumlarında katılımcılar tarafından, bölgelerin temel nitelikleri, sahip olduğu değerler, güçlü ve zayıf yanları ortaya konmuştur. Bu bulgulardan hareketle, operatif faaliyetlerin hangi hedefler doğrultusunda şekilleneceği ve operasyon tamamlandığında bölgede nelerin başarılması gerektiğinin çerçevesi çizilmiştir.

2. Birden fazla ünitenin tümü için gerçekleştirilmesi gereken operasyonlar

Alt bölgelerde kalıcı bir iyileşme, canlanma ve sağlıklılaşma elde edebilmek için, sadece parsel ölçeğinde noktasal müdahaleler ile yetinmek yeterli olmayacaktır. Özellikle mevcut dinamiklerin etkin olamaması nedeniyle boşalmış ve çöküntü alanı niteliği arz eden bölgelerde, belli bir senaryo dahilinde birden fazla yapı ve/veya alanı kapsayan operasyonlara ihtiyaç vardır. Bu nitelikte operasyonların, belli bir faaliyeti bölge ölçeğinde etkin kılacak şekilde sıçratması, kurumsal düzeyde bir örgütlenme düzenine sahip olması ve uygulandıkları bölgede tasarım ürünü olarak ortaya çıkmaları beklenmelidir. Çalıştay kapsamında katılımcılar tarafından ağırlıklı olarak mikro düzeyde öneriler geliştirilmiştir. Operasyon planının bu aşamasında, çalıştay neticesinde ortaya çıkan bulgular ve İzmir-Tarih Projesi'nin stratejik yönelimleri ile ilişkili olarak bölgenin mevcut nitelikleri üzerinde yükselen ve/veya yeni nitelikler edinmesini amaçlayan, alan ölçeğinde etkili olabilecek düzeyde operasyonlar yer alacaktır.

3. Mikro operasyonlar

Yol haritası olarak adlandırılan 3. oturumda katılımcılar tarafından 1. ve 2. oturumda ortaya konan bulgular özelinde somut öneriler geliştirilmiştir. Bu öneriler daha sonra anket haline getirilmiş ve tüm katılımcılar tarafından değerlendirilerek önceliklendirilmiştir. Bölgeler içerisinde tarihi niteliği ile öne çıkan bir binanın belli bir işlevde restore edilerek kullanıma kazandırılması veya kamusal niteliğe sahip bir kentsel boşluğun sağlıklılaştırılarak kullanım potansiyelinin artırılması gibi birçok öneri geliştirilmiştir. Bunlar operasyon planında mikro operasyonlar olarak değerlendirilmiştir. Mikro operasyonlar her ne kadar tekil yaklaşımlar olarak ortaya çıksalar da, söz konusu operasyon belli bir yapıya yönelik ise, işlev tercihinin bölgenin gelişim ve canlandırma senaryosuna uygun olarak yapılmasına özen gösterilmiştir.

4. Bölgenin tümü için gerçekleştirilmesi gereken operasyonlar

Katılımcılar tarafından ayrıca, yenileme alanının bütününe genellenebilecek, aydınlatma problemlerinin giderilmesi, güvenliğin sağlanması, ulaşım ve trafik problemlerine dönük çözümler üretilmesi gibi; ilgili kamu kurumlarının (belediyeler, emniyet, altyapı kurumları vb.) sorumluluk alanına işaret eden öneriler geliştirilmiştir. Bu bölümün kapsamını bu nitelikte öneriler oluşturmaktadır.

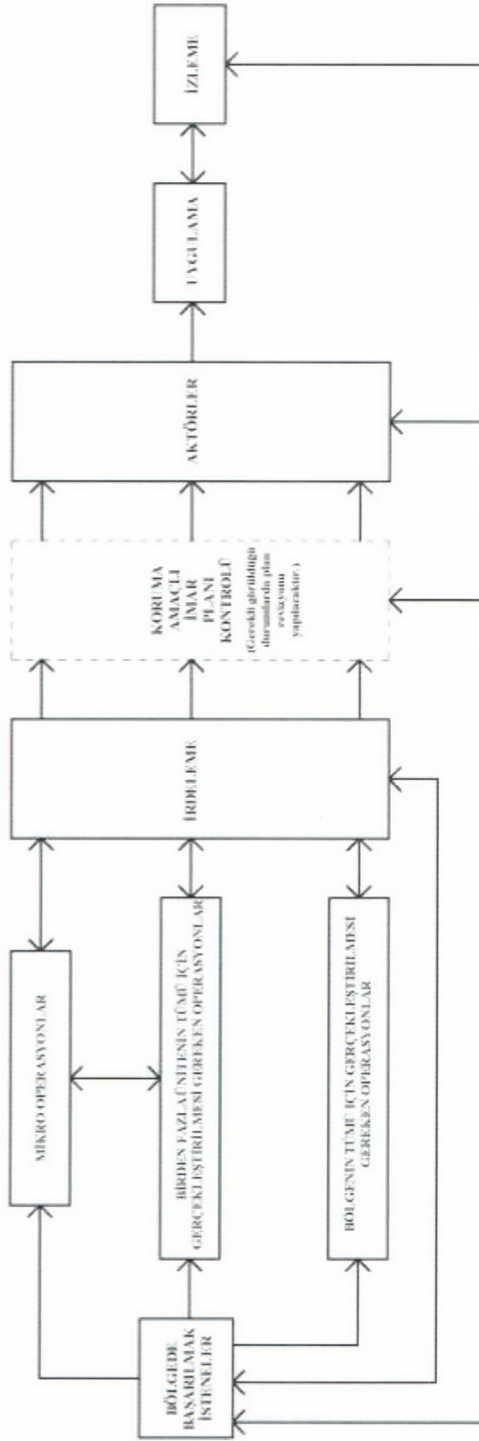
5. İrdeleme

Bu aşamada, operasyon planının ilk aşamasında kararlaştırılan başarılmak istenen durumların, birden fazla ünitenin tümü için gerçekleştirilmesi gereken operasyonlar, mikro operasyonlar ve bölgenin tümü için gerçekleştirilmesi gereken operasyonlar aracılığıyla gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğinin irdelemesi yapılacaktır. İrdeleme neticesi olumlu olursa tüm önerilerin koruma amaçlı imar planına uygunluk durumları kontrol edilecek ve gerekli olması durumunda uygulama aşamasına geçebilmek üzere plan revizyonları gerçekleştirilecektir. İrdeleme neticesinde üç ayrı aşamada önerilen operasyonların başarılmak istenen durumları sağlayamadığı tespit edilirse, önceki aşamalara dönülerek istenen durumları başarmak için yeni proje önerileri geliştirilecektir.

Bu irdelemeyi yapmadan önce, üç aşamada önerilen farklı ölçekte operasyonlar, ilgili tüm aktörlerin katılımında düzenlenecek bir diyalog konferansında tartışmaya açılacaktır. Diyalog konferansı neticesinde uzlaşma ve söz verme süreci tamamlanmış olacaktır.

6. İzleme

Söz verme sürecinin tamamlanmasının ardından, ilgili aktörler tarafından gerçekleştirilecek operasyonların belli bir sistematik içerisinde izlenmesi operasyon planının altıncı aşamasını oluşturmaktadır. Bu aşama aynı zamanda bir geribildirim süreci olarak işleyecektir. Sürecin aksamasına neden olabilecek detaylar bu aşamada ilgili aktörler tarafından çözüme kavuşturulacaktır. Bu nedenle sağlıklı bir koordinasyon ortamının oluşturulması ve sürekliliğinin sağlanması son derece önemlidir. Bu sorumluluğu İzmir-Tarih Proje Merkezi üstlenecektir.

Resim 8. Operasyon Planı İşleyiş Şeması

Oteller Bölgesi
Operasyon Planı

Oteller Bölgesi özelinde gerçekleştirilen çalıştayda, İzmir-Tarih Projesi'nin stratejik hedefleri doğrultusunda bölgenin sosyal yapısı, olumlu ve olumsuz taraflarıyla bölgedeki konaklama aktivitesi, alanı canlandıracak ve yeni deneyimler oluşturacak faaliyetler ve kamusal alan senaryoları detaylı bir şekilde tartışılmıştır. Oturumlar neticesinde bölgeye ilişkin yapılan değerlendirmeler aşağıda verilmiştir.

Otellerin ekonomik konaklama imkânı sunuyor olmasının yanı sıra, merkezi konumları, ulaşım ağlarına yakınlıkları nedeniyle kolay ulaşılabilir olmaları, bölgenin tarihsel süreç içerisinde edindiği konaklama işlevini sürdürüyor olması, konaklama faaliyetinin tarihi bir doku içerisinde gerçekleşiyor olması, geleneksel ticari işlevlerin yaşıyor olması ve Anafartalar Caddesi, Hatuniye Meydanı ve Altınpark Kazı Alanı ile olan yakın ilişkisi katılımcılar tarafından Oteller Bölgesi'nin avantajları olarak ortaya konmuştur.

Bölgenin sorunları ise, tarihi otel yapılarındaki tahribatlar, bunun uzanımında mekânsal niteliğin düşüklüğü, otellerin fiziksel donanımının yetersizliği, bölgenin İzmirliilerin geneli tarafından tercih edilmiyor oluşu, trafiğin yoğun olması ve güvenlik sorunu olarak belirlenmiştir. Bunların yanı sıra, bölgede yoğun olarak bulunan ve bu sebeple katılımcıların birçoğunun bu bölgeyi olumlu bir şekilde çok uluslu olarak tanımlamasını sağlayan mültecilerin varlığı da bölgenin sorunları arasında belirtilmiştir. 945 Sokak, 1298 Sokak ve Anafartalar Caddesi arasında kalan ada ile Hatuniye Parkı çevresinde daha yoğun olarak bulunan mültecilerin durumu, planlı olarak müdahale edilmesi gereken bir sorun olarak neredeyse tüm tartışma masalarında vurgulanmıştır. Bölgeye ilişkin durum değerlendirmesi Resim 9'da, sorunlu bölgeler ve potansiyel taşıyan yer, yapılar ile ana ve ara arterler ise Resim 10'da verilmiştir.

Katılımcılar tarafından, bölgeye değer katan alanlar ve yapılar; bölgenin kuzeyindeki açık otopark, Şen Otel, Sadıkbey Otel, İstiklal Otel, Yıldız Palas Otel, Basmane Semt Merkezi, Baylan Otel, Kadın Müzesi, Muzaffer Otel, Olimpiyat Otel, Onurum Otel, Emniyet Otel, Basmane Polis Karakolu, bölgenin güney doğusundaki meyhane ve lokmacı olarak belirlenmiştir. Oteller Bölgesi değer haritası Resim 11'de verilmiştir.

Katılımcılar tarafından yol haritası oturumunda öne çıkan ana başlıklar bölgedeki konaklama aktivitesinin iyileştirerek devam etmesi ve üniversiteli genç nüfusun bu bölgeye çekilmesidir. Üniversitelerin veya liselerin turizm ve otelcilik bölümlerinin bu bölgede açılması, bu bölümlerin uygulama otellerinin bölgede hizmet vermesi, otellerde kalanların ortak ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik çamaşırhane, kahvaltı salonu gibi işletmelerin açılması, bunlar aracılığıyla yeni iş alanlarının oluşması ve kent dışından gelenler için ortak

kullanılacak ofis olanağı yaratılması başlıkları çalıştay katılımcıları tarafından bölgeye dair eylem önerilerinin başlıca maddeleri olarak belirlenmiştir. Bölgede devam etmesi istenen konaklama aktivitesini desteklemek ve bölgeye olan ilginin artmasını hedefleyen bir diğer öneri de dünya ve yöresel yemekleri üreten/satan lokantaların bölgede açılmasıdır.

Çalıştay katılımcıları tarafından hem bir renk (çok ulusluluk) hem de sorun olarak tanımlanan mültecilere yönelik geliştirilen fikirler ağırlıklı olarak mültecilerin bu bölgede korunmalarının sağlanması yönünde olmuştur. Bölgede dayanışma derneği ya da mültecilerin sosyal yaşama entegrasyonu konusunda çalışabilecek sivil toplum kuruluşlarına ait hizmet ofislerinin kurulması, mültecilere Türkçe, bölge halkına yabancı dil eğitimlerinin verildiği kursların ve konuşma kulüplerinin kurulması önerilmiştir. İkinci önerinin hem mültecilere hem de bölgede yer alan konaklama odaklı hizmet sektörüne faydalı olacağı değerlendirilmiştir. Bunların yanı sıra yemek pişirme ve lokanta işletmeye yönelik kursların açılması ve göçmenlerin kendi yemeklerini yaparak kültürlerini tanıtabilecekleri ve paylaşılabilecekleri bir kültür evi oluşturulması fikirleri geliştirilmiştir.

Çalıştay neticesinde elde edilen bu veriler doğrultusunda, önceki aşamada tanımlanan kurguya uygun olarak hazırlanan operasyon planı raporun ilerleyen bölümünde verilmektedir.

Resim 9. Oteller Bölgesi Durum Tespiti

İZMİR-TARİH PROJESİ 1 NUMARALI ALT BÖLGE ÇALIŞTAYI 5 NUMARALI ALT BÖLGE- OTELLER BÖLGESİ SORUN-POTANSİYEL HARİTASI

POTANSİYELLER

- Alanın Canlanmasını Tetikleyecek Alanlar
- Alanın Canlanmasını Tetikleyecek Ana Arterler
- Alanın Canlanmasını Tetikleyecek Ara Arterler
- Alanın Canlanmasını Tetikleyecek Yapılar

SORUNLAR

- Kullanımı Sorunlu Alanlar/ Mekanlar
- Mültecilerin Yoğun olarak Kullandıkları Alan

- 1 Sadık Bey Oteli
- 2 Çorakkapı Camii
- 3 Basmane Hamamı
- 4 Basmane Polis Karakolu Binası
- 5 Lokmacı
- 6 Basmane Semt Merkezi
- 7 Kadın Müzesi
- 8 Emniyet Oteli
- 9 Hamam Kaldırması
- 10 Dönertaş Sebili
- 11 Tevfikpaşa Oteli
- 12 Alunpark Tarihi Kiraathane
- 13 Basmane Garı

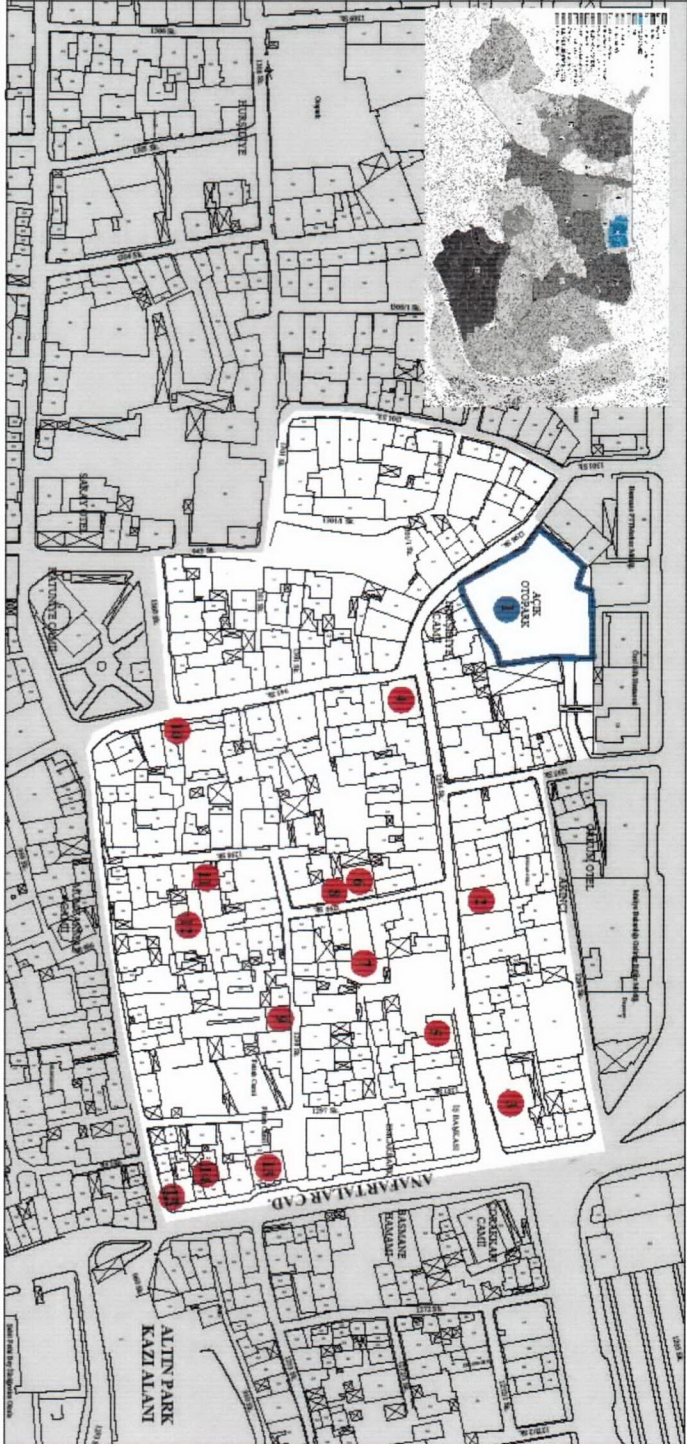
Resim 10. Oteller Bölgesi Sorun-Potansiyel Haritası

İZMİR-TARİH PROJESİ 1 NUMARALI ALT BÖLGE ÇALIŞTAYI

5 NUMARALI ALT BÖLGE- OTELLER BÖLGESİ - DURUM- DEĞER HARTASI

YAPILAR

ALANLAR

1- Akış Otopark	7- Baylan Otel	13- Basmane Polis Karakolu
2- Şen Otel	8- Kadın Mhrez	14- Meyhane
3- Sadıkyer Otel	9- Muzaffer Otel	15- Lokmacı
4- İstiklal Otel	10- Olimpiyat Otel	
5- Yıldız Palas Otel	11- Onurhan Otel	
6- Basmane Semt Merkezi	12- Emniyet Otel	

* Çalıştır esnasında karnimenciler tarafından işletilmeden alınan alt değer teşkil eden alan yapılar * Operasyonel planların çalışıldığı sırada tespit edilecek yeni değerler/durum tespitleri/kanunusl alanlar güncellenecektir.

Resim 11. Otel Bölgesi Değer Hartası

Bölgede Başarılmak İstenenler

Oteller Bölgesi çok uzun zamandır ekonomik konaklama işlevi doğrultusunda düşük gelirli hizmet vermektir. Konaklama işlevinin sadece belli bir sosyal tabakaya hizmet edecek şekilde sunuluyor olması özellikle İzmirli nezdinde bölgeye ilişkin algıyı olumsuz etkilemekte, başlı başına bir “deneyim” (experience) alanı olarak tanımlanabilecek bölgenin, tarihi, mimari ve kentsel değerler özelinde sahip olduğu potansiyelin ortaya çıkmasını ve bunun uzanımında kullanıcı profilinin çeşitlenmesini engellemektedir.

Kentin merkezi bir noktasında konumlanmakta olan bölge; batı yönünde koruma amaçlı imar planında tamamen turizme yönelik ticaret önerisi getirilen Anafartalar Caddesi aracılığıyla 1. derece arkeolojik sit alanı Antik Smyrna Agora’sına, ardından bir kültür ve turizm aksı olarak gelişmekte olan İkiçeşmelik Caddesi üzerinden Kemeraltı Çarşısı’na bağlanmaktadır. Doğu yönünde yine kentin önemli arkeolojik kültür katmanlarının sergilendiği Altınpark ve son dönemde bazıları müze işlevi doğrultusunda dönüşen tarihi yapıların bulunduğu bölge üzerinden eski konut dokusu aracılığıyla Aziz Vukolos Kilisesi ile ilişki kurmaktadır. Bu alanlar kentin turizm özelinde en etkin biçimde sunulduğu alanlardır. Oteller Bölgesi’nin, tanımlanan çevresel ilişkileri özelinde maruz kaldığı böylesi bir baskı altında, içine kapalı ve sadece düşük gelirli hizmet eden bir yer olma niteliğinin korunması çok mümkün gözükmemektedir. Kaçınılmaz olarak **bu alan ile ilişkilenecek olan farklı kullanıcılara da hizmet edebilecek doğrultuda bölgenin örgütlenmesi** gerekmektedir.

Öte yandan, çok uygun fiyatlara konaklama imkânı sağlayan otelleri barındırıyor olması nedeniyle bölge, İzmir’e iç göç aracılığıyla ya da mülteci olarak gelen yeni nüfusun kente tutunduğu ve kent ile ilişki kurduğu ilk alan olma özelliğini taşımaktadır. Bölgenin bu son derece önemli sosyal işlevi de başlı başına korunması gereken bir değer olarak ön plana çıkmaktadır. Katılımcı süreçte de bu konu önemle vurgulanmıştır. **Bölgenin ev sahipliği yaptığı düşük gelirli kullanıcıların gözetilmesi ve kente sosyal ve ekonomik entegrasyonlarının sağlanması** hususunda yüksek uzlaşma gelişmiştir. Bu çerçevede **ticari konaklama işlevinin sürdürülmesi** esastır.

Yukarıda gerekçelendirildiği şekilde **bölgenin dışa açık bir nitelik geliştirmesi, gerek kentlinin gündelik belli aktiviteler doğrultusunda** (tarihi nitelik, geleneksel ticaret, yeme-içme gibi bölge ve çevresinde mevcut değerleri deneyimleme, kültürel aktiviteler vb.), gerekse yurtiçi ve yurtdışından gelen orta gelir grubundan ziyaretçilerin de konaklama amaçlı olarak bölgenin kullanıcı profiline eklenmelerinin sağlanması ile mümkün olabilir. Bunu başarabilmek için **bölgenin çekim yaratabilecek belli aktiviteler aracılığıyla**

desteklenmesi, otellerin fiziksel koşullarının iyileştirilerek asgari konfor standartlarının sağlanması ve tarihi konak yapılarından dönüşmüş olmaları nedeniyle oteller tarafından karşılanamayan bazı mekânsal donatıların (çamaşırhane, internet kafe, kahvaltı salonu vb.) alan içerisinde uygun noktalarda oluşturulması gerekmektedir.

Birden Fazla Ünitenin Tümü İçin Gerçekleştirilmesi Gereken Operasyonlar

Karşılaşma/Keşişme/ İletişim

Oteller Bölgesi, bir yandan Agora ve Altınpark arasında gelişen turizm aksının keşişim noktasında kalması nedeniyle yukarı seçici sunum biçimleri geliştirmeye zorlanmakta iken, diğer yandan düşük ve düzensiz gelirliilerin barınma ihtiyacına karşılık vermek gibi sosyal bir misyonu yerine getirmektedir. Üst bir bakışla, bölgenin sahip olduğu tarihi değer dolayımında turizm potansiyeli göz önüne alınarak, bölgede soylulaştırılmış bir konaklama deneyimi sağlamak gibi bir öneri geliştirilebilir. Ancak bu beraberinde bölge ile yaşamsal düzeyde ilişkili olan önemli bir nüfusu yok saymayı ve dışlamayı getirecektir. Kaldı ki farklı nedenlerle bu bölge ile temas kuran söz konusu nüfusun canlandırma stratejilerinin dışında tutulması, yaşamsal ilişkilerini kentin başka bölgelerinde kurmak doğrultusunda bir arayışa girmelerine neden olacaktır. Bu da ileride sorunlu olarak tanımlanabilecek başka kentsel bölgelerin oluşumunu beraberinde getirecektir. Sorun olarak tanımlanan durum çözülmek yerine kentin farklı bir kesimine ötelenmiş olacaktır. Bu nedenle Oteller Bölgesi'nde geliştirilecek sağlıklılaştırma ve canlandırma önerilerinin, iki karşıt olarak görünen durumu kapsayacak bir şekilde kurgulanması çok önemlidir. Bu çerçevede geliştirilecek yaklaşımların iki ekseninde yürütülmesi önerilmektedir:

- Oteller Bölgesi'nin sunduğu konaklama işlevinin hâlihazırda karşılık verdiği toplumsal katmana ilave olarak toplumun farklı kesimlerinden, tercihen orta gelir grubundan ziyaretçileri kapsayacak biçimde çeşitlendirilmesi, kültürel çeşitliliğin geliştirilerek korunması, bölgenin bir karşılaşma/keşişme/iletişim ortamı olarak sunulması.
- Bölgede barınan düşük ve düzensiz gelirliilerin kente adaptasyonu, sosyal ve ekonomik düzeylerinin iyileştirilmesine yönelik programların hayata geçirilmesi, bölge içerisine eklenmesi önerilen yeni kullanıcı grubu ile mevcut kullanıcılar arasında olası toplumsal gerilimleri ortadan kaldırmaya yönelik karşılıklı faydalanma sağlayabilecek

kültür odaklı iletişim biçimleri geliştirilmesi. (Bu kapsamda geliştirilen önerilerin kültürel ayağı, Oteller Bölgesi ile doğrudan ilişkili Anafartalar Caddesi 2. Etap Bölgesi içerisinde aktarılacaktır)

Oteller Bölgesi'nde hâlihazırda sadece düşük gelirli hizmet veren konaklama işlevinin orta gelir grubundan kullanıcıları da içerecek şekilde çeşitlendirilmesi önerisi, bölgedeki otellerin, asgari bir standart sağlamak koşuluyla, farklı konfor koşullarına ve sunum biçimlerine sahip olacak biçimde farklılaşmalarını gerektirmektedir.

Bunu sağlayabilmek amacıyla bölgede yer alan otel sahipleri ve diğer işletmeciler arasında bir örgütlenme geliştirilmesi önerilmektedir. Örgütlenme, bölge içerisinde konaklama işlevi doğrultusunda hizmet veren otel ve ilişkili olduğu diğer hizmet sektörlerinin planlanmış ilişkiler üzerinden organize olarak mevcut koşullarını iyileştirmeleri ve bunun dolayımında hedef kitlelerinin çeşitlenmesini sağlayacaktır.

Bunu başarabilmek için öncelikle sistemli bir yapının oluşturulması gerekmektedir. Bölge içerisinde konaklama özelinde hizmet veren tüm birimleri tek bir işletme olarak kabul edecek olursak, sistemli yapı kısa ve orta vadede belirlenen amaçlara ulaşmak üzere bu işletmeyi meydana getiren birimler arasındaki ilişkilerin düzenlenmesini sağlayacaktır. Sistemli yapı, birimlerin tek başına gerçekleştiremedikleri hedefleri, başkaları ile bir araya gelerek grup halinde gayret, bilgi ve yeteneklerini birleştirerek gerçekleştirmelerini sağlayacaktır.² Aynı zamanda, işletme içerisinde insanlar, alet ve makineler, binalar, kuruluş yeri, çalışma koşulları, finans araçları vb. gibi çeşitli öğeler arasında temel ilişkilerin yürütülmesinin koşul ve yöntemlerini belirleyecektir.³ Bu sayede birimler ortak amaçlara, hangi faaliyetler ve teknik donatılar aracılığıyla, hangi fiziksel koşulları sağlayarak, nasıl bir işgücü kullanarak ulaşabilecekleri konusunda doğru bir şekilde yönlendirilebilecektir.

Oteller Bölgesi'nde bu tür bir sistemli yapı; ticari ilişkilerin yönetilmesinde, konaklama işlevinin toplumun farklı kesimleri için de tercih edilebilmesini sağlamak üzere gerekli mekânsal düzenlemelerin yapılmasında, restorasyon çalışmalarının yürütülmesinde, bu maksatla çeşitli fon ve kredilerden faydalanılmasında, konuttan dönüşmüş olmaları nedeniyle oteller tarafından sağlanamayan bazı temel donatıların (çamaşırhane, internet kafe,

² Koçel'den aktaran Yıldız Ş. (2011). "Beş Yıldızlı Otel İşletmelerinin Örgüt Yapılarının Mekanik-Organik Örgüt Yapısı Bağlamında İncelenmesi". Yayınlanmamış Tezsiz Yüksek Lisans Bitirme Projesi. Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi.

³ Tutar ve diğerlerinden aktaran a.g.e.

kahvaltı salonu, patisserie, vb.) bölge içerisinde uygun noktalarda oluşturulmasında, tanıtım ve pazarlama stratejilerinin geliştirilmesinde etkin rol alacaktır. Burada kritik olan, mülk sahipleri ve/veya otel işletmecileri arasında bu doğrultuda bir uzlaşma sağlanmasıdır. Bazı binaların ayrıntılı değerlendirmeler neticesinde belirlenecek farklı işlevlere dönüştürülmesi gerekmektedir. Önerilen sistemin ve sağlayacağı faydaların otel işletmecilerine doğru bir şekilde aktarılması gereklidir. Bu nedenle yol gösterici ve yönlendirici olmak amacıyla bu yapı içerisinde ilgili meslek odaları ve üniversitelerin yer alması son derece önemlidir. Yerel yönetimler plan revizyonu, proje, yapım sürecinde yetkili olmaları nedeniyle yapının destek bileşeni olarak görev almalıdırlar.

Oteller Bölgesi içerisinde devreye girmesi önerilen bu yapı, merkezi bir yönetim anlayışıyla, mekânsal niteliğin artmasını, konfor koşullarının iyileşmesini ve kullanıcı profiline çeşitlenmesini sağlayabilir ve bu sayede konaklama işlevi özelinde bölgede bir faaliyet sıçraması yaratılabilir.

Marsilya'da 2011 yılında benzer şekilde "Hotel du Nord" adında bir kooperatif kurulmuştur. Kooperatif, kentin tarihi merkezindeki mülk sahiplerini örgütleyerek, uluslararası çeşitlilikte kullanıcı profiline hizmet veren ve marka değeri olan bir konaklama sunumunun gelişmesini sağlamıştır. Kooperatifin kuruluş amaçları, kentin tarihi merkezinin canlandırılması ve bu bölgede yaşayanların yaşam koşullarının iyileştirilmesi olarak belirlenmiştir. Kooperatif kuruluş amacını, 2005 yılında Portekiz'in Faro kentinde imzalanan "Kültürel Mirasın Toplum için Değeri Konulu Avrupa Konseyi Çerçeve Sözleşmesi" ile de ilişkilendirmektedir.⁴

Merkeziye bireyi yerleştiren Faro sözleşmesinde kültürel miras, geçmişten bugüne ulaşmış, insanların sahiplik bağı içinde olmaksızın sürekli değişim halinde olan değerlerinin, inançlarının, bilgilerinin ve geleneklerinin yansımaları olarak betimledikleri bir kaynak olarak tanımlanmakta; insanlar ve mekânlar arasındaki zaman içindeki etkileşimden kaynaklanan çevrenin tüm özelliklerini içerdiği belirtilmektedir. Kültürel mirasın insanlığın ortak malı olduğu, tek başına ya da toplu halde, herkesin kültürel mirastan yararlanmaya ve kültürel mirasın zenginleşmesine katkıda bulunmaya hakkı olduğu vurgulanmaktadır. Ayrıca, aynı kültürel mirasa farklı topluluklar tarafından birbirine zıt düşen değerler yüklendiği durumlar ile eşitlikçi bir biçimde baş edebilmek için uzlaştırma süreçleri oluşturmak; kültürel mirasın anlaşmazlıkların çözümü ve önlenmesi için güven ve karşılıklı anlayışı destekleyerek bir

⁴ "Hotel du Nord" projesi ile ilgili ayrıntılı bilgiye <http://www.hoteldunord.coop> sitesinden ulaşılabilir.

arada var olmayı kolaylaştıracak bir kaynak olarak bilinmesini geliştirmek Faro Sözleşmesi'nin ilkeleri arasında yer almaktadır.⁵

Proje önerisinin ikinci eksenini oluşturan bölgede barınan düşük ve düzensiz gelirli kente adaptasyonu, sosyal ve ekonomik düzeylerinin iyileştirilmesine yönelik programların hayata geçirilmesi ve kültür odaklı iletişim biçimlerinin geliştirilmesi amacıyla sosyal ve kültürel hizmetleri sağlayacak örgütlenmiş bir yapının bölge içerisinde konumlandırılması önerilmektedir. Sivil toplum kuruluşları, dernekler, yerel yönetimler ve üniversiteler birlikteliğinde oluşacak bu yapının ağırlıklı olarak Hatuniye Meydanı ve Oteller Bölgesi ile söz konusu meydanı birbirine bağlayan 945 sokak üzerinde hayata geçirilmesi, alanın mevcut kullanım eğilimlerine uygun düşecektir.

Resim 12. 945 Sokak

Önerilen yapının hem sosyal hem de kültürel işlevler doğrultusunda geliştirilmesi son derece önemlidir. Sosyal işlevler göçmen ve mültecilerin kente adapte olmaları ve yaşam koşullarının iyileştirilmesi doğrultusunda çok kapsamlı programların devreye sokulmasını, kültürel işlevler mevcut olan kültürel çeşitliliğin gelişmesini ve iletişimin sağlanmasını hedeflemektedir. Kültürel işlevler ayrıca bölgeye kentin diğer kesimlerinde yaşayanların da belli zaman dilimlerinde katılımını sağlayarak, amaçlanan karşılaşma, kesişme ve iletişim platformunun güçlenmesine hizmet edecektir.

Söz konusu sosyal ve kültürel merkez tarafından geliştirilecek kültürel faaliyetlerin aksiyon alanı olarak düşünülen Hatuniye Meydanı Anafartalar Caddesi 2. Etap Bölgesi içerisinde yer almaktadır ve o bölgeye ilişkin operasyon planında değerlendirilecektir.

⁵ <http://www.kumid.net/euproject/admin/userfiles/dokumanlar/K-Kulturel-Mirasin-Toplum-icin-Değeri-Konulu-AK-Sozlesmesi,2005.pdf>

Sosyal işlevler, korunaklı bir yaşam ortamı yaratan kolaylaştırıcı hizmetlerin bütünü olarak algılanmaktadır. Bu çerçevede “acil destek” yaşamsal ihtiyaçların hızlı ve geçici süre ile gerçekleşmesi olarak ele alınırken “sürekli destek” ise eğitimden mali kaynaklara kadar her türlü yapılandırılmış desteği kapsamaktadır.

Başlıca aktörler, bu bölgede çalışmalara katkı sağlayabilecek tüm sivil toplum kuruluşları, dernekler, yerel yönetimler ve üniversiteler olacaktır. Oteller Bölgesi’ne yakın mesafede kümelenmiş birçok dernek bulunmaktadır. Bu derneklerin de sorumluluk alanları ve becerileri ölçüsünde programa katılımlarını sağlanmalıdır. Ayrıca, bölgedeki STK, sivil platform, sosyal girişimci ve toplum gönüllülerinin kurumsal kapasitesini geliştirici yönde destekler de (donanım, eğitim, proje yazma, mentorluk vb.) oluşturulmalıdır. Bu noktada üniversitelerin devreye girmesi önerilmektedir. Üniversitelerin temel rolü, bölge içerisinde gerekli hizmetleri sağlayacak farklı birimlerin örgütlenmesini sağlamak olarak şekillenebilir. Ayrıca üniversiteler, yerel yönetimler ile işbirliği halinde insanı temel alan söz konusu projenin uluslararası bir platforma taşınmasını sağlayabilirler. Sosyal ve kültürel merkezin başlıca faaliyetleri aşağıda verilmektedir:

Acil Destek: Göçmen ve mültecilere yönelik olarak barınma, sağlık gıda gibi temel konularda gerekli desteği sistematik bir şekilde organize etmek

Hukuki Destek: Ağırlıklı olarak mültecilere yönelik kapsamlı hukuki destek sağlanması

Eğitim ve Meslek Edindirme: Okuma yazma, Türkçe ve yabancı dilde eğitim hizmetinin sağlanması. Meslek edindirmeye yönelik atölye çalışmalarının gerçekleştirilmesi ve/veya ilgili diğer sivil toplum kuruluşları, dernekler ve kent koleji gibi yapıların devreye girmesi doğrultusunda koordinasyon sağlanması.

Mentorluk: STK’lara yönelik kapasite geliştirici yönde desteklerin sağlanması.

Gönüllüler Platformu: Sosyal ve kültürel programlar doğrultusunda devreye girebilecek gönüllü ordusunu oluşturmak, geliştirmek ve eğitmek

Mekân Desteği: Bölgede sosyal ve kültürel çalışmalar yürütmek isteyen diğer sivil toplum kuruluşları, dernekler, üniversiteler ya da gönüllülere mekân sağlamak.

Kültürel Faaliyetler: Karşılaşma ve iletişimi destekleyecek çeşitli kültürel faaliyetlerin yoğun bir program altında gerçekleştirilmesini sağlamak (söyleşiler, film gösterimleri, çocuk tiyatro gösterileri, sokak oyunları, sergiler, enstalasyonlar, kültürel çeşitliliği oluşturan kullanıcılar arasında karşılıklı faydalanma sağlayabilecek organizasyonlar v.b.).

Mikro Operasyonlar

Oteller Bölgesi içerisinde önerilen mikro operasyonlar, “Birden Fazla Ünitenin Tümü İçin Gerçekleştirilmesi Gereken Operasyonlar” bölümünde geliştirilen “Karşılaşma/Keşişme/İletişim” projesi ile ilişkili olarak bölgede bir kıvılcım yaratabilmeyi amaçlamaktadır. Önerilen projeler temel olarak bölgenin kullanıcı profilinin çeşitlenmesine yardımcı olmayı hedeflemektedir.

Bunun yanı sıra çalıştay sırasında katılımcılar tarafından önerilen ve üzerinde uzlaşa sağlanan diğer fikirler doğrultusunda geliştirilen mikro operasyonların bazıları Oteller Bölgesi’nin fiziksel ve sosyal olarak güçlü bağlantıya sahip olduğu Anafartalar Caddesi 2. Etap Bölgesi içerisinde yer alan Hatuniye Meydanı kapsamında değerlendirilmiştir.

Sadık Bey Oteli’nin uygulama oteli olarak restorasyonu

Sadıkbey Oteli, Oteller Sokağının Basmane Meydanı yönünde, Basmane Garı’nın karşısında konumlanmaktadır. Uşakızade ailesine ait olan yapı, 1890’larda bir konak olarak yapılmış olup, sonraları kısa bir süre postane binası olarak kullanılmıştır. 23 odalı yapı daha sonra Basmane Meydanı’na doğru büyütülmüş, 44 oda ve 80 yatak kapasiteli hale getirilmiştir. Otelin yeni bölümü üç katlı, eski bölümü ise iki katlıdır. Bölge içerisinde konaklama kapasitesi yüksek otel yapılarından biri olarak öne çıkmaktadır.

Sadıkbey Oteli’nin uygulama oteli olarak restorasyonu, işlevsel sürekliliği mümkün kılacak, bölgeye eğitim amaçlı genç bir nüfusun gelmesini sağlayacak ve Oteller Bölgesinin ilerleyen süreçte ihtiyaç duyacağı istihdamın karşılanmasına katkıda bulunacaktır.

Resim 13. Sadıkbey Oteli

Açık ofisler

Bilgi çağı ile birlikte hızla gelişen ve yükselen yeni iş trendleri ile son dönemde Türkiye'nin birçok ilinde açık ofisler ortaya çıkmıştır. Ağırlıklı olarak yeni bir iş kurmak isteyen girişimcilere, iş hayatında risk almadan deneyim kazanmak isteyenlere ya da ev-ofis çalışan iş sahiplerine hitap eden bu oluşumlar, kullanıcılarına yüksek fiyatlar ödmeden bir ofis ortamında ihtiyaç duyulan tüm donatıları sunmaktadırlar. Çalışma mekânı, toplantı, elektrik, internet, sekreteryası vb. donatılara sahip açık ofislerde girişimcilere esnek kullanım süreleri sağlanmakta ve bu sayede ilk planda oluşan işyeri giderleri minimize edilmektedir.

Açık ofisler, ev tabanlı girişimciler, muhasebeciler, avukatlar, terapistler, ajanslar, eğitmenler, danışmanlar, şehirlerarası bağlantılı çalışanlar gibi geniş bir profile hizmet vermektedir. Oteller Bölgesi içerisinde yer alan bazı yapıların bu doğrultuda düzenlenmesinin bölgenin kullanıcı profilinin çeşitlenmesine katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

Bölgenin Tümü İçin Gerçekleştirilmesi Gereken Operasyonlar

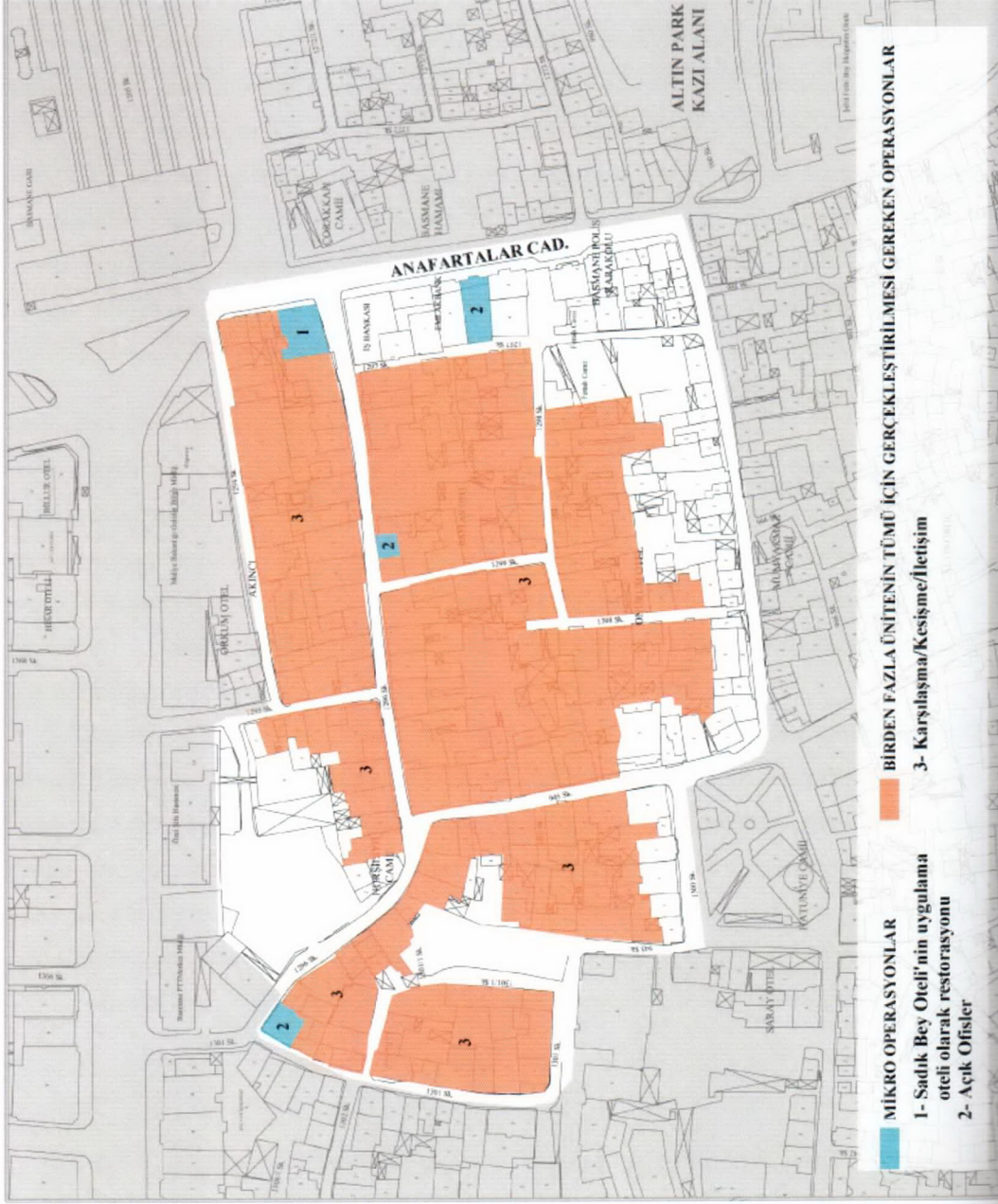
Güvenlik

Katılımcı süreçte ağırlıklı olarak vurgulanan güvenlik zafiyetinin giderilmesi, bölgenin tercih edilebilirliğinin artması ve yaşam saatlerinin uzamasında etkili olacaktır.

Otopark alanları oluşturulması

Hâlihazırda Oteller Bölgesi içerisinde ve yakın çevresinde yıkılmış olan yapılar nedeniyle oluşan boşluklar otopark amaçlı kullanılmaktadır. Bu bölgede yer alan otellerde konaklayacak ve şahsi aracı olan kullanıcılara yönelik olarak doku niteliğine uygun otopark alanlarının yaratılması doğrultusunda planlama çalışması yapılması gerekmektedir. Söz konusu otopark alanlarını doku niteliğine uyumlu kılacak tasarımsal önerilerin geliştirilmesi ardından, yatırımın mülk sahibi tarafından gerçekleştirilmesi de mümkün olabilecektir.

İZMİR-TARİHİ PROJESİ 1 NUMARALI ALT BÖLGE ÇALIŞTAYI 5 NUMARALI ALT BÖLGE- OTELLER BÖLGESİ OPERASYON PLANLARI

Tablo 4. Oteller Bölgesi: Birden Fazla Ünitenin Tümü İçin Gerçekleştirilmesi Gereken Operasyonlar

Birden Fazla Ünitenin Tümü İçin Gerçekleştirilmesi Gereken Operasyonlar	Plan Revizyonu	Aktör(ler)		
		Örgütleyici Aktörler	Yatırımcı Aktörler	İşletmeciler Aktörler
Karşılama, Kesişme, İletişim (Otel örgütlenmesi)	Gerekmiyor	Üniversiteler		Otel İşletmecileri
		Meslek Odaları		arasında
		Yerel Yönetimler		geliştirilecek
		Diğer		örgütlenme
Karşılama, Kesişme, İletişim (Sosyal ve Kültürel Merkez)	Gerekmiyor	Üniversiteler		Otel İşletmecileri
		STK'lar		
		Yerel Yönetimler		
		Diğer		

Tablo 5. Oteller Bölgesi: Mikro Operasyonlar

Mikro Operasyonlar	Plan Revizyonu	Aktör(ler)	
		Yatırımcı Aktörler	İşletmecı Aktörler
Sadık Bey Oteli Restorasyonu	Gerekmiyor		Üniversiteler
Açık Ofisler	Gerekıyor		

Tablo 6. Oteller Bölgesi: Bölgenin Tümü İçin Gerçekleştirilmesi Gereken Operasyonlar

Bölgenin Tümü İçin Gerçekleştirilmesi Gereken Operasyonlar	Plan Revizyonu	Yatırımcı Aktör(ler)
Güvenlik	Gerekmiyor	İzmir Emniyet Müdürlüğü
Otopark Planlaması	Gerekliyor	İzmir Büyükşehir Belediyesi Konak Belediyesi

Havralar Bölgesi
Operasyon Planı

Tasarım Stratejisi Raporu'nda 5 numaralı alt bölge olarak belirlenen Havralar Bölgesi özelinde yapılan çalıştayda İzmir-Tarih Projesi'nin stratejik hedefleri doğrultusunda, bölgenin sosyal yapısı, dini ve ticari belleği, alanı canlandıracak ve yeni deneyimler oluşturacak faaliyetler ve kamusal alan senaryoları detaylı bir şekilde tartışılmıştır.

Bölge, İzmir'e İstanbul, Selanik, Portekiz ve İspanya'dan göç eden Musevilerin; Havra Sokağı ve çevresine yerleşmeleri ve ibadet yapılarını da bu alanda inşa etmeleri neticesinde gelişmiştir. İzmir'de bir dönemin çok kültürlü karakterini yansıtan bölgede ticari ve dini aktiviteler bir arada yaşamaktadırlar. Geleneksel alışveriş kültürünün ve Musevi Cemaati'ne ilişkin belleğin izlerini taşıyor olması nedeniyle oldukça önemli bir kültürel potansiyele sahiptir. Çok katmanlı sosyal yapısı ile birlikte bölgenin öne çıkan bir başka özelliği de, Kemeraltı Çarşısı içerisinde yaşamın bir "deneyim" niteliği kazandığı Havra Sokağı gibi hareketli bir ticaret aksının varlığıdır. Havra Sokağı çevresinde kümelenmiş dokuz havra ve bir hahamhane bulunmaktadır. Çalıştay katılımcıları tarafından, bu havra kümelenmesi nedeniyle bölgenin kültür/inanç turizmi özelinde yüksek bir potansiyel taşıdığı önemle vurgulanmıştır. Çalıştay katılımcılarının Havralar Bölgesi'ne ilişkin durum değerlendirmeleri Resim 14'de verilmiştir.

Katılımcılar tarafından, havraların yıpranmışlık durumları nedeniyle birçoğunun ziyarete kapalı olması, aktif olarak kullanılan havraların ise çevreleri ile ilişkilerinin çok zayıf oluşu gibi sorunlar gündeme getirilmiştir. Cemaat sayısının azlığı ve kullanılmamaları sebebiyle yok olma sürecine giren havraların yaşatılmaları ve kentsel alan ile ilişki kurabilmelerini sağlamak amacıyla dini faaliyetler dışında da işlevlendirilerek kullanıma açılmaları konusu öne çıkarılmıştır. Aktif olarak kullanılmıyor olmaları nedeniyle havraların yer aldığı sokakların boş ve ıssız olmaları, bir zamanlar bölgede faaliyet gösteren ayakkabıcılar tarafından boşaltılan mekânların yeni bir işlev doğrultusunda dönüştürmeleri, özellikle bölgenin güneyinde yer alan Beit Hillel Oratuarı, İkiçeşmelik Caddesi ve Kestelli Yokuşu arasında kalan bölgenin kullanım yoğunluğunun düşüklüğü bölgenin terk edilmişlik sorunları olarak kaydedilmiştir. Bölgede mevcut nitelikli tarihi yapı stokunun, kullanıcıların bilinçsiz müdahaleleri ve uygun olmayan işlevler nedeniyle zarar görmekte olduğu, ticari faaliyetlerin sadece Havralar Sokağı üzerinde yoğunlaştığı ve aşırı yoğunluk nedeniyle bir düzensizlik ve karmaşa içerdiği, ticari faaliyetlerin bölge genelinde etkin kılınması gerektiği vurgulanmıştır. Bunların yanı sıra bölgenin güvenlik ve altyapı hizmetleri genelinde problemleri olduğu, özellikle aydınlatma ve hijyen özelinde acil önlemler alınması gerektiği tüm masalarda dile getirilen ortak görüşler olarak ön plana çıkmıştır. İkiçeşmelik Caddesi'nin Kemeraltı Çarşısı ve Mezarlıkbaşı, Tilkilik bölgeleri arasında fiziksel ilişkiyi kesintiye

uğrattığı, Musevi kültürünün uzantısı olan kortejolar ve Sabetay Sevi Evi ile bağlantıyı zayıflattığı; ayrıca barındırdığı yoğun trafiğin de bölge kullanımı açısından olumsuz olduğu tespit edilmiştir. Havralar Bölgesi'nin sorun ve potansiyel haritası Resim 15'de verilmiştir. Bölgenin değer haritası ise Resim 16'da verilmiştir.

Yol haritası oturumunda katılımcılar tarafından bölgeyi canlandıracak temel stratejinin, bölgenin "deneyim" gerçekleştirilen bir alan olma niteliği üzerine kurulması ifadelendirilmiştir. Bölgede yer alan havraların restore edilerek ziyarete açılması, Seferad ve Kosher mutfağından ürünleri üreten/satan lokantaların bölgede açılması, bazı sokakların Musevi kültürü ile ilgili ürün satışı, lokanta gibi işlevler doğrultusunda değerlendirilmesi gibi öneriler, İzmir'in çok kültürlü sosyal yapısının, Musevi kültürünün deneyimlenmesine yönelik atılacak adımlardır. Havralar bölgesi içinde kullanılmayan boş alanların, eğitim faaliyetlerini içerecek biçimde moda merkezi haline getirilmesi, sanatçıların bu bölgede üretim yapmalarının desteklenmesi, küçük atölyeler organize edilerek, geleneksel sanatların canlandırılması ve sanat sokaklarının oluşturulması gibi öneriler, bölgedeki yaşam deneyiminin çeşitlendirilmesi amacına dönük fikirler olarak ortaya konmuştur.

Bölgedeki terk edilmişlik ve günün belli saatlerinden sonra ortaya çıkan güvensizlik-tekinsizlik sorununa karşı bölgenin canlandırılmasının gerekli olduğu, gençlerin bölgeye eklemlenmesinin buna çözüm oluşturabileceği ifade edilmiştir.

Havralar Bölgesi'nin çevresi ile kültürel ilişkisini kurabilmek amacıyla bu bölgenin Agora ve Kortejolar Bölgesi (Anafartalar Caddesi) ile bağlantısının güçlendirilmesi önerilmiştir. Bölgede mevcut pasaj ve geçitlerin ticari kullanımla canlandırılması, hanların restore edilerek konaklama işlevi ile değerlendirilmesi, Kuyumcular Çarşısı'nın bölge içindeki konumunun güçlendirilmesi, Albayrak Pasajı'nın ticari ve kültürel kullanımlar doğrultusunda değerlendirilmesi gibi müdahalelerin bölgenin mevcut potansiyelini ortaya çıkabileceği vurgulanmıştır.

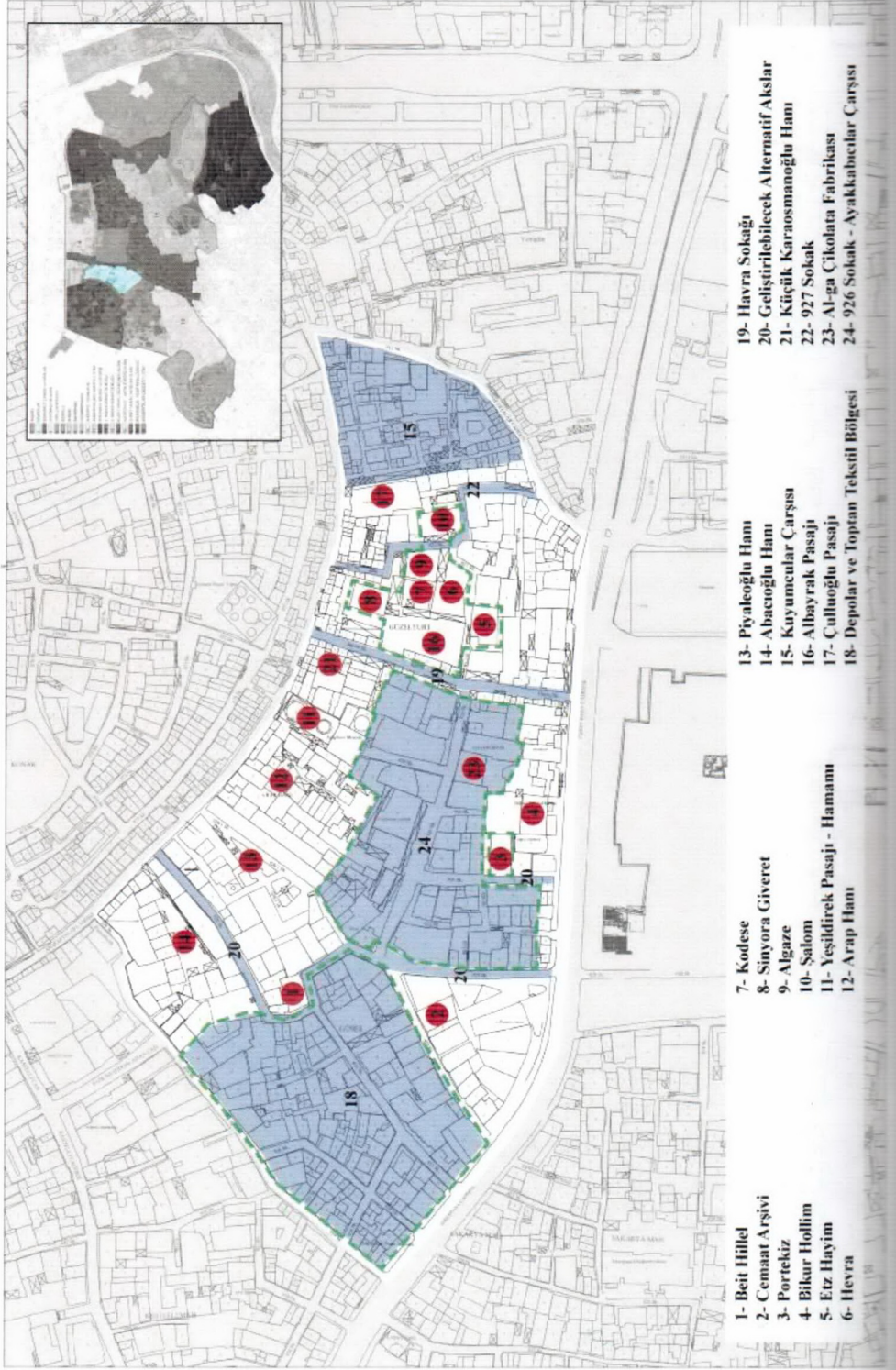
Çalıştay neticesinde elde edilen bu veriler doğrultusunda, önceki aşamada tanımlanan kurguya uygun olarak hazırlanan operasyon planı raporun ilerleyen bölümünde verilmektedir.

HAVRA YOĞUNLUĞU TARİHİ BÖLGE KÜLTÜREL MİRAS GEÇMİŞ
SABETAY SEVİ YAHUDİ CEMAATİ KENT BELLEĞİ TARİH
KORUMA MUSEVİ YAŞAMI
RESTORASYON İBADET YAPILARI İNANÇ TURİZMİ
HAVRA SOKAĞI KATMANLAR DİNİ, KÜLTÜREL, MİMARİ MOZAIK
AKTİF HALK PAZARI KARMAŞA YERİN RUHU
UCUZ TAZE ÜRÜN ÇEŞİTLİLİĞİ TİCARİ CANLILIK ESKİ LİMAN BÖLGESİ AGORA
GELENEKSEL ALIŞVERİŞ DENEYİMİ KÜLTÜREL VE TARİHİ ZENGİNLİK KÜLTÜR TURİZMİ
CÜMBÜŞ SOKAĞI KEYİFLİ YAYA DOLAŞIMI FARKLILIK TARİHİ DOKU
KUYUMCULAR ÇARŞISI YIPRANMA SAMİMİYET ÇEKİM MERKEZİ ARAP HAN
TEKSTİL ATÖLYELERİ HİJYEN EKSİKLİĞİ KURALSIZLIK NOSTALJİ PİYALECİOĞLU HANI
BOŞALTILMIŞ AYAKKABI ATÖLYELERİ ISSIZLIK ABACIOĞLU HANI

Resim 15. Havralar Bölgesi Durum Tespiti

İZMİR-TARİH PROJESİ 1 NUMARALI ALT BÖLGE ÇALIŞTAYI 2 NUMARALI ALT BÖLGE - HAVRALAR BÖLGESİ SORUN-POTANSİYEL HARİTASI

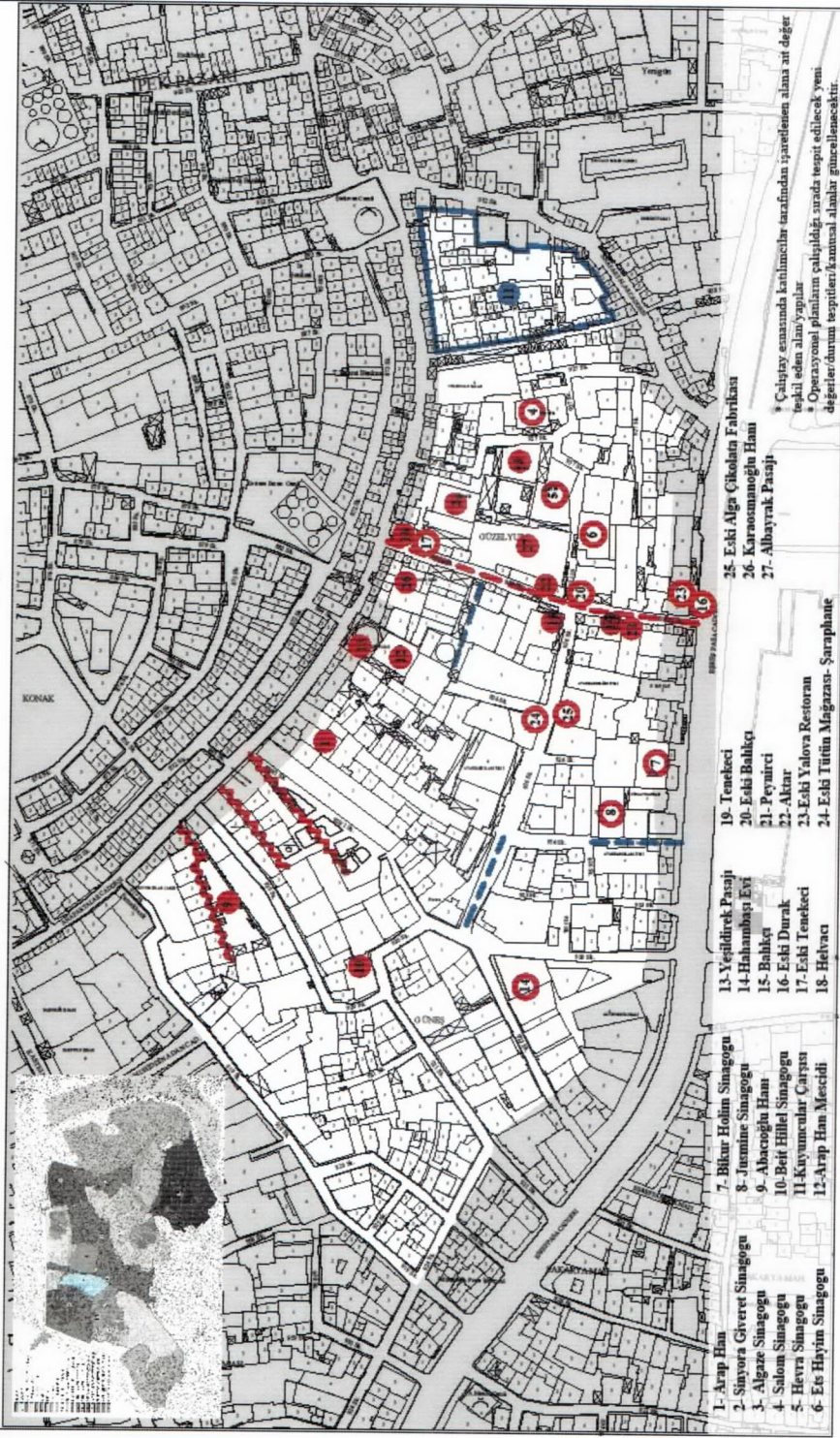
● BÖLGENİN CANLANMASINI TETİKLEYECEK YAPILAR ■ BÖLGENİN CANLANMASINI TETİKLEYECEK ALANLAR --- SORUNLU ALANLAR

Resim 16. Havralar Bölgesi Sorun-Potansiyel Haritası

EMİR FAHİR PROJESİ 1. NUMARALI ALT BÖLGE ÇALIŞTAYI
2. NUMARALI ALT BÖLGE - HAVRALAR BÖLGESİ - DURUM-DEĞER HARİTASI

- YAPILAR
● ANA AKSLAR
● ALANLAR
● GEÇİŞ SAĞLAYANBAĞLANTI YOLLARI
○ YIKILMIŞ VADAİŞLEVİNİ KAYBETMİŞ YAPILAR
■ HAN NİŞLERİ

Resim 17. Havralar Bölgesi Değer Haritası

Bölgede Başarılmak İstenenler

Havralar Bölgesi konumu gereği, Kemeraltı Yenileme Alanı içerisinde en aktif olarak kullanılan Kemeraltı Çarşısı ile ziyaret edilme oranı çok düşük olan ve içine kapalı bir şekilde çalışan Anafartalar Caddesi 2. Etap Bölgesi ile Agora çevresi birinci halka konut dokusu arasında bir geçiş alanı niteliğine sahiptir. Temel amaçları, İzmirliilerin tarihle ilişkilerinin güçlendirilmesi ve proje alanında ortaya çıkan çöküntü alanlarının oluşumuna mani olmak- bu oluşumu tersine çevirmek olan İzmir-Tarih Projesi kapsamında, Havralar Bölgesi, konumu nedeniyle ayrı bir öneme sahiptir. Bu bölgede gerçekleştirilecek olan canlandırma faaliyetlerinin, içine kapalı bir nitelik arz eden komşu bölgelerde tetikleyici bir etki yaratması son derece olasıdır.

Bunun ötesinde sahip olduğu değerler göz önüne alındığında, bölge hem yerli ve yabancı turistler hem de İzmirliiler özelinde yüksek ziyaret edilme potansiyeline sahiptir. Bu da canlandırma faaliyetlerinin çevresel etkilerinin güçlü olacağına anlamına gelmektedir.

Bölgenin sahip olduğu temel değer, Musevi kültürüne ilişkin öğeleri kümelenmiş bir şekilde barındırıyor olmasıdır. Birçoğu kullanım dışı ve yıpranmış olmakla beraber dokuz havra ve bir hahamhanenin oluşturduğu kümelenme, bölgeyi Musevi kültürü ile ilişkili olarak önemli bir çekim merkezi haline getirmektedir. **İzmir'in çok kültürlü yapısının mimari yansıması olarak günümüze ulaşmayı başarabilmiş olan havraların korunmaları ve bir tasarım bütünlüğü içerisinde kentsel bağlam ile ilişkileri güçlendirilerek yaşatılmaları sağlanmalıdır.**

Havraların dışında bölge, oldukça önemli bir değer daha barındırmaktadır. Bu da Havra Sokağı'dır. Anafartalar Caddesi ile İkiçeşmelik Caddesi arasında keyifli bir bağlantı sağlayan Havra Sokağı bölge içerisinde gün boyu aktif ve canlı olan tek sokaktır. Balık, peynir, meyve, sebze, sakatat, baharat, kuru gıda vb. ürünlerin satışının yapıldığı ve kentin geneline hitap eden Havra Sokağı'nda alışveriş etkinliği bir "deneyim" (experience) niteliği kazanmaktadır. **Havra Sokağı'nın "deneyim" sağlayan niteliği özenle korunmalıdır.** Havra Sokağı'nın gücü ve bölgenin kültürel potansiyeli yeni deneyim alanlarının oluşmasını sağlayabilir. **Bölgenin kültürel potansiyelini ortaya çıkarmak ve yeni "deneyim" alanları oluşturmak doğrultusunda yaklaşımlar geliştirilmelidir.**

Sahip olduğu bu değerlerin yanı sıra bölge oldukça sorunlu alt alanlar barındırmaktadır. Havra Sokağı ve Kestelli Bölgesi arasında bir dönem ayakkabıcılar tarafından kullanılan ve bu sektörün Işıkkent'e taşınması nedeniyle boşalan oldukça geniş bir alan günümüzde kullanılmamaktadır. Terk edilmiş, ıssız bir çöküntü alanı niteliğindedir ve bu nedenle güvenlik zafiyeti vardır. Mevcut ticari dinamikler bu alanda yeni kullanım

biçimlerinin ortaya çıkmasını sağlayamamıştır. Bölge içerisinde terk edilmiş ve kullanılmayan alanların, katma değer üretebilecek uygun senaryo ve işlevler doğrultusunda canlandırılması ve kent yaşantısına kazandırılması sağlanmalıdır.

İzmir-Tarih Tasarım Stratejisi Raporu'nda da aktarıldığı üzere, katılımcı süreçte proje alanını canlandırmanın etkin yollarından biri gençliğin alana çekilmesi olarak tespit edilmiştir. **Gençliği ve sanatçıları bölgeye çekecek düzenlemeler yapılması**, büyük bir bölümü terk edilmiş olan Havralar Bölgesi'nde öncelikli hedef olan canlandırmaya hizmet edecektir.

Havralar Bölgesi'nin kentin turizm özelinde etkin biçimde sunulduğu ve bu doğrultuda yüksek potansiyel barındıran ama içine kapalı işleyen komşu bölgeler ve hâlihazırda aktif olarak kullanılan Kemeraltı Çarşısı arasında bir geçiş bölgesi niteliği taşıdığı belirtilmişti. Yüksek yoğunluklu bir ulaşım arteri olan İkiçeşmelik Caddesi bu geçişi yaya ölçeğinde oldukça zorlaştırmakta, bir bariyer etkisi yaratmaktadır. **Havralar Bölgesi'nin İkiçeşmelik Caddesi'nin doğusunda yer alan bölgeler ile fiziksel ilişkisinin güçlendirilmesi ve erişim alternatiflerinin yaratılması sağlanmalıdır.**

Birden Fazla Ünitenin Tümü İçin Gerçekleştirilmesi Gereken Operasyonlar

İzmir Musevi Müzesi

Yukarıda aktarıldığı gibi bölgenin temel değeri, Musevi kültürüne ait dini yapı kümelenmesidir. Bu dini yapılar günümüzde büyük oranda tahrip olmuştur. İyi durumda olanları ise Musevi cemaatinin sayısının azalması nedeniyle hemen hemen hiç kullanılmaktadır.

Söz konusu dokuz havra ve hahamhaneye yönelik olarak İzmir Musevi Cemaati Vakfı tarafından "İzmir Projesi" adı altında bir çalışma gerçekleştirilmiştir. Çalışma temel olarak, tamamen yıkılmış durumda bulunan ve yıkım öncesi durumlarına ilişkin herhangi bir belge bulunmayanlar dışında tüm havraları ibadet özelliklerine zarar vermeden ziyarete açmak, taşıdıkları tarihi, kültürel, dini, mimari, sanatsal değeri ve şehrin çeşitli dönemlerindeki tarihini yansıtan bir kültür kompleksine dönüştürmeyi hedeflemektedir.⁶ Bu sayede bölge içerisinde turistik bir ilgi odağı yaratmayı amaçlamaktadır. Birbirine bitişik olarak konumlanmış dört havranın (Sinyora, Algazi, Hevra ve Foresteros) müze kompleksinin merkezi haline getirilmesi, ayrıca bu merkez ile aynı sokaklara cephe veren Etz Hayim ve

⁶ İzmir Musevi Cemaati Vakfı. (2014). *İzmir Projesi: Kemeraltı'ndaki Sinagogların Turistik Mekan Olarak Korunmasına ve Bir Musevi Müzesi Kurulmasına İlişkin Plan*. İzmir

Şalom Havraları arasında kurulacak üst geçitler ile kompleksin merkezinin altı havraya genişletilmesi önerilmektedir.

Kullanım biçimi olarak, müze, sergi salonları, derslikler, kafe ve restoran, kitapçılar, Musevilik dinine ait eşya satış birimleri, hediyeelik eşya satış birimleri ve sanat galerileri belirlenmiştir.

İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından, bölge içerisinde konuttan havraya dönüştürülen yapıların son örneği olması nedeniyle önem arz eden Beit Hillel Oratuarı'nın restorasyonu 2014 yılı içerisinde tamamlanmıştır. Yapı cemaatin önde gelen hahamlarından Hayim Palachi'nin yaşamına dair bilgilerin aktarıldığı ve eşyalarının sergilendiği bir müze olarak işlevlendirilecek ve İzmir Musevi Cemaati Vakfı tarafından işletilecektir.

Çalıştay kapsamında katılımcılar tarafından, havraların inşa ediliş biçimlerinden ötürü kentsel mekân ile güçlü bir fiziksel bağlantıya sahip olmamaları nedeniyle, ilişkili oldukları sokakların kullanım yoğunluğunun çok düşük olduğu ifade edilmiş ve kentsel mekân ile ilişkilerinin güçlendirilmesi doğrultusunda yüksek oranda uzlaşa gelişmiştir. Müzelerin birçok kullanıcı için sadece bir kere ziyaret edilen mekânlar olmasından hareketle, özellikle büyük oranda yıkılmış olan havra yapılarına yönelik işlev önerilerinde, yine Müze kompleksi ile ilişkili olan ama serbestçe girilebilen ve dışa dönük yaklaşımlar geliştirilmesi, beraberinde kompleksin alanda yaşam deneyimine katkı sağlayan bir yapı olarak ortaya çıkmasını sağlayabilir. Bu sayede müze kompleksi, sadece kente şehir dışından ve yurtdışından günlük ziyarette bulunan turistlere hizmet etmenin yanı sıra, İzmirliilerin gündelik yaşamlarında tekrar ziyaret etme arzusu hissedecekleri bir yer haline dönüşebilir. Bu hususun gözetilmesinde yarar görülmektedir.

İzmir Musevi Cemaati Vakfı tarafından gündeme getirilen söz konusu projenin hayata geçirilmesi durumunda, Havralar Bölgesi içerisinde kültürel kullanım özelinde bir faaliyet sıçratması yaratması ve geliştirilecek bütüncül yaklaşım ve doğru projelendirme süreci neticesinde müze kompleksinin bir tasarım ürünü olarak ortaya çıkması mümkün görülmektedir.

Uluslararası platforma taşınarak, projenin İzmir'in dünya ölçeğinde tanıtımına katkı sağlayacak bir nitelik kazanabileceği ve bunun ötesinde uygulama sürecine yönelik finansmanın elde edilmesinin kolaylaşacağı düşünülmektedir. Bu çerçevede İzmir Musevi Cemaati Vakfı ile birlikte hareket edecek örgütleyici yeni aktörlere gereksinim vardır.

Mutfak Kültürü, Yerel Sofralar

Çalıştay neticesinde, ayakkabıcıların kentin başka bir kesimine taşınması nedeniyle tamamen boşalmış olan ve uzun zamandır atıl duran Ayakkabıcılar Çarşısı'nın bölge içinde önemli bir potansiyel alanı olduğu vurgulanmıştır. Ayakkabıcılar Çarşısı'nın yer aldığı Havra Sokağı ile Kestelli Yokuşu arasında kalan bölgenin büyük bir bölümü, günümüzde hemen hemen hiç kullanılmamakta, bu durum canlılığını büyük oranda yitirmiş olan bölgenin bir çöküntü alanı haline gelmesini tetiklemekte ve güvenlik zafiyeti yaratmaktadır.

Boşalmış olan bu alanların sürekliliğini koruyabilecek bir işlev aracılığıyla canlandırılması kaçınılmaz hale gelmiştir. Canlandırma amacıyla önerilecek olan işlevin kalıcı olabilmesi için, hem turistlere hem de bölge kullanıcılarına hitap etmesi, ayrıca İzmirli özelinde bölgeyi ziyaret etme talebi yaratacak biçimde detaylandırılması gereklidir.

Katılımcılar tarafından geliştirilen öneriler arasında “bölgede yerel mutfak ürünlerinin satıldığı lokantaların açılması” önerisi anket sonuçlarında %84 oranında önemli olarak değerlendirilmiştir. Koruma amaçlı imar planında da bu sokaklara yeme-içme faaliyetleri doğrultusunda işlev önerisi getirilmiştir.

İzmir yakın çevresi ile ele alındığında zengin bir ege mutfak kültürüne sahiptir. Buna Koşer mutfağı, yerli ve yabancı farklı kültürlere ait diğer mutfak kültürü seçenekleri de eklendiğinde ortaya bölge özelinde çekim yaratabilecek bir yelpaze çıkabilecektir. Bu çerçevede bu sokaklarda yer alan yapıların büyük oranda mutfak kültürüne ev sahipliği yapacak şekilde dönüşmeleri önerilmektedir.

Önerinin bölgenin yaşam saatlerinin uzatılmasında oldukça olumlu bir etki yaratacağı düşünülmektedir. Metro ulaşım ağına yakın olması ve Mezarlıkbaşı Otoparkı'nın varlığı nedeniyle İzmirlilerin günün farklı saatlerinde toplu taşıma veya şahsi araç ile bölgeye ulaşımını mümkün kılıyor olması da bu durumu desteklemektedir.

Proje yeme-içme sunumu özelinde bölgede faaliyet sıçraması yaratacaktır. Proje bütüncül planlanmalı, bu sayede farklı yerel sunumların alan içerisinde rekabet ve piyasa dengeleri içerisinde kalıcılığı sağlanmalıdır. Bütüncül planlama süreci, aynı zamanda sonucun bir tasarım ürünü olarak ortaya çıkmasını sağlayacaktır. Küçük esnafın işletmeci olarak korunması yenileme alanı içerisinde yer alan ticari bölgelerin temel nitelikleri ile uyumlu bir canlanma sağlanması açısından önemlidir. Ancak; tamamen boşalmış, ıssızlaşmış, ticari dinamiklerini yitirmiş bu bölgede, projenin sadece işletmeci aktörler ile başarıya ulaşması beklenemez. Gerek proje ve yapım sürecinin yönetilmesi, gerekse mülk sahipleri ve işletmeci aktörlerin koordinasyonunu sağlayabilecek örgütleyici ve yatırımcı aktörlere gereksinim vardır.

Zanaattan Evrensel Sanata

Havralar Bölgesi'nin güneyinde, bir dönem ayakkabıcılar ve günümüzde kısmen tekstil üreticileri ve toptancıları tarafından kullanılan alan, canlı ve yaşayan bir nitelik arz etmemektedir. Bu durumda etkili olan temel faktör yine ayakkabıcıların bu bölgeden ayrılmış olmalarıdır. Bölge içerisinde mevcut ticari dengeler de boşalmış alanların farklı bir sunum biçimi özelinde dönüşümü konusunda etkin ve yeterli olamamıştır.

Bölge İkiçeşmelik Caddesi ile direk, Kemeraltı Çarşısı'nın ana arteri Anafartalar Caddesi ile Kestelli Yokuşu aracılığıyla bağlantı kurmaktadır. Kestelli Yokuşu hâlihazırda ağırlıklı olarak tekstil toptancılarının yer aldığı aktif ve canlı bir aks olarak göze çarpmaktadır. Yakın çevresinde kullanım yoğunluğu yüksek bölgelerin varlığı, proje alanının uygun bir işlev veya işlevler zinciri aracılığıyla canlanması ve yaşayan bir kent parçası haline gelmesi özelinde yüksek bir potansiyel yaratmaktadır.

Çalıştay neticesinde katılımcılar tarafından, Havralar Bölgesi içerisinde, geleneksel zanaatların canlandırılması ve küçük atölyelerin bu doğrultuda alan içerisinde organize edilmesine yönelik bir öneri geliştirilmiştir. Bu öneri anket çalışması neticesinde %95 oranında önemli olarak kaydedilmiştir. Geliştirilen bir diğer öneri sanatçıların bu alanda üretim yapmalarının desteklenmesidir. Bu öneri de anket sonuçlarında %94 oranında önemli olarak kaydedilmiştir. Bir diğer öneri Havralar bölgesi içinde yer alan tekstil üretim bölgesinin, eğitim faaliyetlerini içerecek biçimde moda merkezi haline getirilmesi şeklinde olmuş bu öneri de anket sonuçlarında %75 oranında önemli olarak kaydedilmiştir.

Koruma amaçlı imar planında bölgeye ilişkin kullanım biçimi çok büyük oranda “küçük el sanatlarının yer alabileceği ticari alanlar” olarak belirlenmiştir. Katılımcılar tarafından geliştirilen ve yukarıda söz edilen önerilerin bu alan içerisinde geliştirilmesi plan kararlarına da uygun düşmektedir.

2006 yılında İstanbul'un aydınlatma merkezi olarak bilinen Şişhane'de Aslı Kıyak İngin tarafından başlatılan “Made in Şişhane” projesi kapsamında atölyeler ile yaratıcı disiplinlerin bir araya gelmesi sağlanarak bölgeye özgü nitelikli ürün üretimi geliştirilmiş ve destekleyici birçok aktivite ile bu üretim-tasarım süreci yerel bir marka olarak güçlenmiştir.⁷

Dolapdere, Şişhane ve İstanbul Tarihi Yarımada çevresinde başlatılan ve halen devam eden “Crafted in İstanbul” adlı başka bir projede ise bir “zanaatkârlar haritası”⁸ üretilerek

⁷ “Made in Şişhane” projesi ile ilgili detaylı bilgi için bkz: İngin, A. K. (2011). *Made in Şişhane: İstanbul, Küçük Üretim ve Tasarım Üzerine*. İstanbul: Tetra İletişim.

⁸ “Crafted in İstanbul” projesi kapsamında geliştirilen zanaatkârlar haritasına <http://www.craftedistanbul.com> adresinden ulaşılabilir.

usta-tasarımcı ilişkisinin yeniden kurulması hedeflenmektedir. Bu projenin ana sorusu, kaybolmakta olan zanaatların belgelenecek görünür kılınması ile mevcut tasarım sistemine entegrasyonu ve yaşatılmasının olanaklılığı üzerinedir.

Bu projelerden ilham alarak, tekstil sektörü özelinde bölgenin yakın çevresinde yer alan, tasarım stratejisi raporunda 6 numaralı bölge olarak belirlenmiş Kestelli Bölgesi içerisinde hâlihazırda mevcut zanaatkârların, Kemeraltı içerisinde dağınık durumda bulunan ve bu sektör ile ilişkilenebilecek zanaatkârların da katılımıyla (terzi, kalıpcı, aksesuar üreticileri, takı ustaları vb.) yoğunluğunun artırılması ve yaratıcı aktörler ile buluşmaları sağlanarak karşılıklı öğrenme üzerine kurulu süreç odaklı bir üretim modelinin bölgede geliştirilmesi önerilmektedir.

Kestelli Bölgesi'nin barındırdığı değerlerden faydalanmaya yönelik bu öneri Havralar Bölgesi'nin Kestelli Bölgesi ile ilişkilerini güçlendirmeyi ve iki bölge arasında fonksiyonel ortaklık kurarak akışkan bir geçiş sağlanmasını da beraberinde getirecektir.

Üniversitelerin moda tasarımı bölümleri ve genç moda tasarımcılarının proje bünyesine çekilmesi, bu amaçla alan içerisinde eğitim etkinliklerinin gerçekleştirilmesine olanak verecek bir moda enstitüsü oluşturulması önerilmektedir. Bu enstitünün aynı zamanda bölge içerisinde konumlanan zanaatkârların deneyimlerini genç kuşaklara aktarmaları, böylece zanaat üretiminde bir sürekliliğin sağlanmasına katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

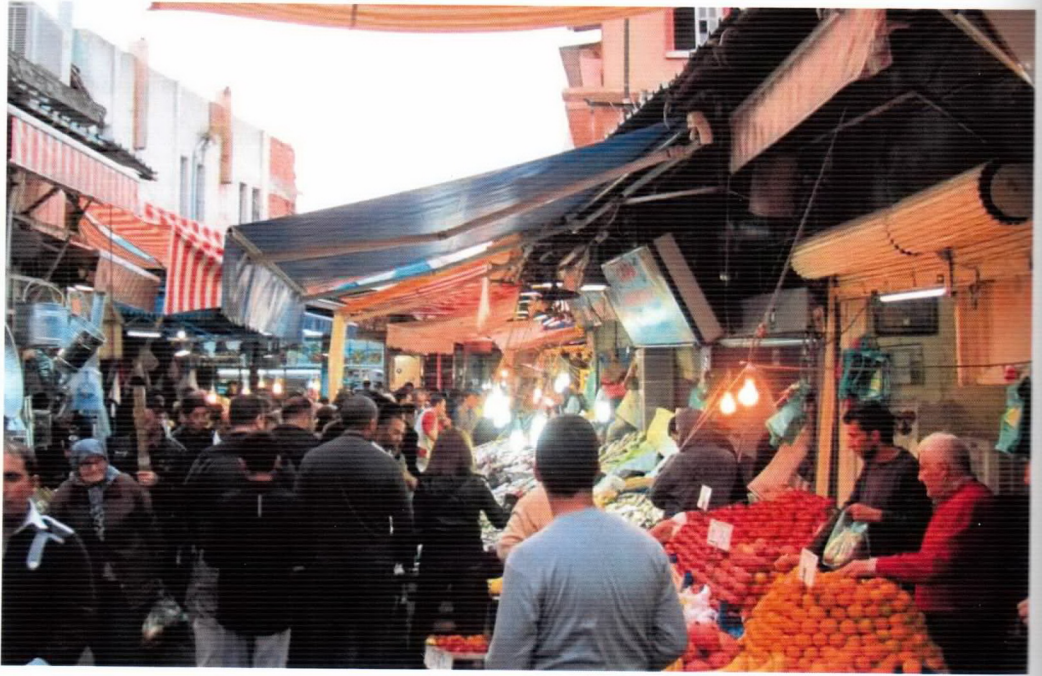
Önerilen zanaat-tasarım birlikteliği ile süreç içerisinde bölgede moda sektörünün çeşitli dallarında nitelikli, yaratıcı ve detaylı üretime odaklanmış atölyelerin ve satış birimlerinin gelişmesi hedeflenmektedir.

Projenin hayata geçirilmesi için örgütlenmeyi sağlamak ve gerekli programları devreye sokabilmek amacıyla; üniversiteler, İzmir-Tarih Tasarım Atölyesi ve yatırımcı bir aktör(ler) arasında işbirliği geliştirilmesi önerilmektedir. Üniversitelerin ve İzmir-Tarih Tasarım Atölyesi'nin tasarımcı-zanaatkâr işbirliğinin oluşmasında ve alana diğer ilgili üniversite birimlerinin çekilmesinde, yatırımcı aktörlerin ise zanaat-tasarım arakesitindeki kültürel ürünlerin satış ve pazarlamasında etkin olacağı söylenebilir. İzmir İleri teknoloji Enstitüsü, Vakıflar Bölge Müdürlüğü ve TARKEM arasında geliştirilen işbirliği doğrultusunda çalışmaları başlatılan, İkiçeşmelik Caddesi'nde konumlanan ve hâlihazırda üzerinde Anafartalar Polis Merkezi Amirliği ve üç diğer yapının yer aldığı büyük parselde kurulacak olan "İYTE Tasarım, Mimarlık ve Kent Araştırmaları Merkezi" bu proje özelinde kilit rol üstlenebilir.

Mikro Operasyonlar:

Havra Sokağı Sağlıklaştırma Projesi

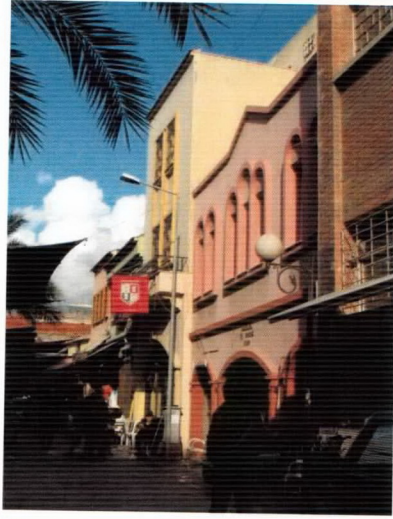
Alışveriş etkinliğinin “deneyim” niteliği kazandığı, zengin çeşitlilikte ürün satışının gerçekleştirildiği Havra Sokağı’nın mimari ve kentsel niteliğinin artırılması amacıyla küçük müdahaleler aracılığıyla düzenlemeler yapılması önerilmektedir. Zemin döşemesi, alt yapı, üst örtü, aydınlatma, ticari mekânların cephelerinde görüntü kirliliği arz eden ve tarihi dokunun algılanmasının önüne geçen eklentilerin kaldırılması vb. bir dizi müdahalenin gerçekleştirilmesi mekânsal kaliteyi artıracaktır. Sokağın sağladığı “deneyimin” özenle korunması ve müdahale sınırlarının bu doğrultuda belirlenmesi çok önemlidir.

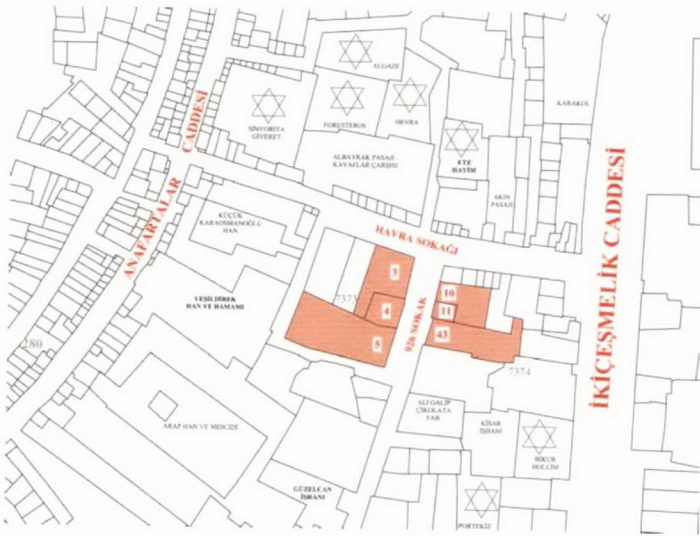
Resim 18. Havra Sokağı

Havra Sokağı deneyim alanının sınırlarının genişletilmesi

Havra Sokağı'nın bulunduğu alışveriş deneyiminin, 926 sokak üzerinde yer alan 3, 4, 10, 11 ve 43 parsellerin zemin katlarında devam ettirilmesi ve aynı sokak üzerinde 5 parselde yer alan taşınmazda organik tarım ve et ürünleri satan bir çarşı oluşturulması önerilmektedir. Bu sayede deneyim alanının sınırlarının genişletilmesi ve Havralar Sokağı'nın yeni bir deneyim sunmak üzere dönüşmesi hedeflenen “Mutfak Kültürü Yerel Sofralar” proje alanı ile ilişkilmesi sağlanacaktır.

Resim 19. Havra Sokağı'nın deneyim alanının sınırlarının genişletilmesi önerilen 926 sokak

Resim 20. Havra Sokağı'nın deneyim sınırlarının genişletilmesi önerilen parseller

İYTE Tasarım, Mimarlık ve Kent Araştırmaları Merkezi

İkiçeşmelik Caddesi üzerinde hâlihazırda üzerinde Anafartalar Polis Merkezi Amirliği ve üç diğer yapının yer aldığı büyük parselde, zemin katta turizme dönük yerel, kültürel ürünlerin tanıtım ve satışının örgütlendiği, üst katta ise güzel sanatlar ve tasarım fakülteleri öğrencileri tarafından bölgeye ilişkin atölye çalışmaları, çalıştaylar, toplantılar v.b etkinliklerin gerçekleştirileceği bir araştırma merkezin oluşturulması yönünde çalışmalar başlamıştır. Söz konusu merkezin 327 çıkmazı üzerinden Havra Bölgesine alternatif bir geçiş niteliğinde ele alınması düşünülmektedir. Projenin hayata geçirilmesi doğrultusunda İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, Vakıflar Bölge Müdürlüğü ve TARKEM arasında işbirliği gerçekleştirilmiştir.

Resim 21. İYTE Tasarım ve Kent Araştırmaları Merkezi Proje Alanı

Resim 22. İYTE Tasarım ve Kent Araştırmaları Merkezi Avan Projesi (Proje Müellifi: Doç. Dr. Şeniz ÇIKIS)

Turizm Bilgi ve Destek Ofisi

İzmir'in 8500 yıllık tarihi neticesinde harmanlanmış bir kültürel birikimi ve turizm potansiyeli olmasına rağmen, yerli ve yabancı turistlere hizmet edecek bir turizm ofisi bulunmamaktadır. Bu durum, kent turizminin gelişmesi ve tanıtım faaliyetleri özelinde önemli bir boşluk yaratmaktadır.

Gezilecek görülecek yerler, adresler, toplu ulaşım bilgileri, yeme içme alternatifleri, gece hayatı, otel, rezervasyonu, araba kiralama, şehir turları, konserler, festivaller ve diğer etkinlikler hakkında tanıtım, ayrıntılı bilgi ve bilet satışı gibi hizmetleri yürütebilecek bir turizm bilgi ve destek ofisinin İkiçeşmelik Caddesi üzerinde İYTE, Vakıflar Bölge Müdürlüğü ve TARKEM işbirliğinde gerçekleştirilecek proje alanının yanında yer alan parselde inşa edilmesi önerilmektedir.

Turizme dönük bu temel işlevin İkiçeşmelik Caddesi'nin karşı tarafında konumlanan Mezarlıkbaşı Otoparkı içerisinde de karşılanması mümkündür. Mezarlıkbaşı Otoparkı'na yönelik geliştirilen öneri raporun ilerleyen bölümünde Anafartalar Caddesi 2. Etap Bölgesi Operasyon Planı kapsamında aktarılmaktadır.

Resim 23. Turizm bilgi ve destek ofisi inşa edilmesi önerilen alan

Üst Geçit Projesi

Yüksek yoğunluğa sahip bir ulaşım arteri olan İkiçeşmelik Caddesi Havralar Bölgesi ile Anafartalar Caddesi 2. Etap Bölgesi, Agora ve Agora çevresi birinci halka konut dokusu arasındaki fiziksel ilişkiyi zayıflatmaktadır. İkiçeşmelik Caddesi'nin birbirinden ayırdığı bu bölgeler kültürel olarak birbirleriyle direkt ilintilidir. Anafartalar Caddesi 2. Etap bölgesi içerisinde Musevi kültürüne ait önemli bir konaklama tipolojisi olan kortejolar yer almaktadır. Ayrıca bölge içerisinde bu kültüre ait birçok sivil mimari örneği bulunmaktadır. Antik Symra Agorası kazı alanı sınırları içerisinde kalan Sabetay Sevi Evi bunlardan bir tanesidir. Havralar Bölgesi'nin çevresi ile ilişkisini güçlendirmek, bölgenin kültürel açıdan ilişkili olduğu diğer bölgeler ile yaya bağlantısını rahatlatmak amacıyla bir üst geçit inşa edilmesi önerilmektedir. Üst örtü projesinin Mezarlıkbaşı Otoparkı ile ilişkili bir proje olarak ele alınması mümkün olabilir. Üst geçidin yaya ulaşımını kolaylaştırmanın yanı sıra bölge faaliyetleri ile ilişkili işlevler yüklenmesi de söz konusu olabilir.

Temelde Havralar Bölgesi'nin diğer bölgelerle arasındaki yaya bağlantısını güçlendirmenin daha doğru yolu bir yolu olarak İkiçeşmelik Caddesi'nin trafik yükünün azaltılması ortaya çıkmakla beraber, kentin ulaşım planları incelendiğinde kısa vadede bunun gerçekleşmesi çok mümkün gözükmemektedir. Ulaşım planlarının bu amaçla gözden geçirilmesi ve revize edilmesi gerekir. Bu doğrultuda bir karar alınması söz konusu olursa, üst geçidin ulaşımına dönük güncel kararlar uygulanıncaya kadar hizmet verecek geçici bir kentsel donatı olarak ele alınması da söz konusu olabilir.

Resim 24. İkiçeşmelik Caddesi

Meydanların düzenlenmesi

Koruma Amaçlı İmar Planında 920 sokakta hahamhane önünde ve 927 sokakta Algaze Havrası ve Le Hevra önünde iki meydan önerisi geliştirilmiştir. Hâlihazırda düşük nitelikli yapıların bulunduğu bu alanlarda kamulaştırma gerçekleştirilerek söz konusu meydanların oluşturulması ve kamu kullanımına kazandırılması önerilmektedir.

Kamulaştırma çalışmaları neticesinde tanımlanacak meydanların, farklı gereksinimlere cevap verebilecek şekilde düzenlenmesi ve kentsel donatıların oluşturulması bölge içerisinde nitelikli kamusal alanların oluşumun sağlayacaktır.

Resim 25. 920 sokakta yer alan yapı

Resim 26. 927 sokakta yer alan yapı

Albayrak Pasajı

Havra Sokağı ile havra kümelenmesinin yoğun olduğu 927 sokağı birbirine bağlayan 937 sokak üzerinde yer alan ve Havra Sokağı'na da direk bağlantısı olan Albayrak Pasajı günümüzde terkedilmiş ve kullanılmamaktadır. Bu yapının uygun bir işlev ile kent kullanımına kazandırılmasının, havraların içe dönük yapısı nedeniyle yeterince canlılık gösteremeyen 927 ve 937 sokakta kullanım yoğunluğunu artıracakları düşünülmektedir. Yapının İzmir Musevi Müzesi Projesi ile de ilişkili olarak, antikacı, sahaf, koleksiyon ürünleri gibi kültürel odaklı satış birimlerine ev sahipliği yapacak şekilde dönüştürülmesi önerilmektedir. Böylesi bir işlevin bölgenin kullanıcı profiline çeşitlendirilmesi üzerinde de olumlu etki yaratacağı düşünülmektedir.

Resim 27. Albayrak Pasajı

Bölgenin Tümü İçin Gerçekleştirilmesi Gereken Operasyonlar

Güvenlik

Katılımcı süreçte ağırlıklı olarak vurgulanan güvenlik zafiyetinin giderilmesi, bölgenin tercih edilebilirliğinin artması ve yaşam saatlerinin uzamasında etkili olacaktır.

Aydınlatma

Gece saatlerinde güvenliğin sağlanması ve kullanım potansiyelinin artırılması amacıyla bölgenin aydınlatma problemlerinin giderilmesi gerekmektedir. Aydınlatma önerilerinin farklılaşan kullanım biçimleri, mimari ve kentsel niteliklerine cevap verebilecek bir tasarım problemi olarak ele alınması uygun olacaktır.

Altyapı

Bölge ihtiyaçlarına uzun vadeli cevap verebilecek nitelikte altyapı çalışmalarının gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Hijyen problemlerinin giderilmesi, ağırlıklı olarak yayalaştırılmış bölgede yaşıntının farklı mevsim koşullarında rahatça deneyimlenebilmesi, bu amaçla sağlıklı bir deşarj sistemi oluşturulması, bunun yanı sıra internet altyapısının oluşturulması ve oluşturulacak sistemin gerektiğinde kolay müdahaleye izin vermesi ve güncel teknolojiler ile geliştirilmeye elverişli olması önemlidir. Bu amaçlarla İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından Kemeraltı Çarşısı'nın bütününde altyapının yenilenmesi doğrultusunda çalışmalar başlatılmıştır.

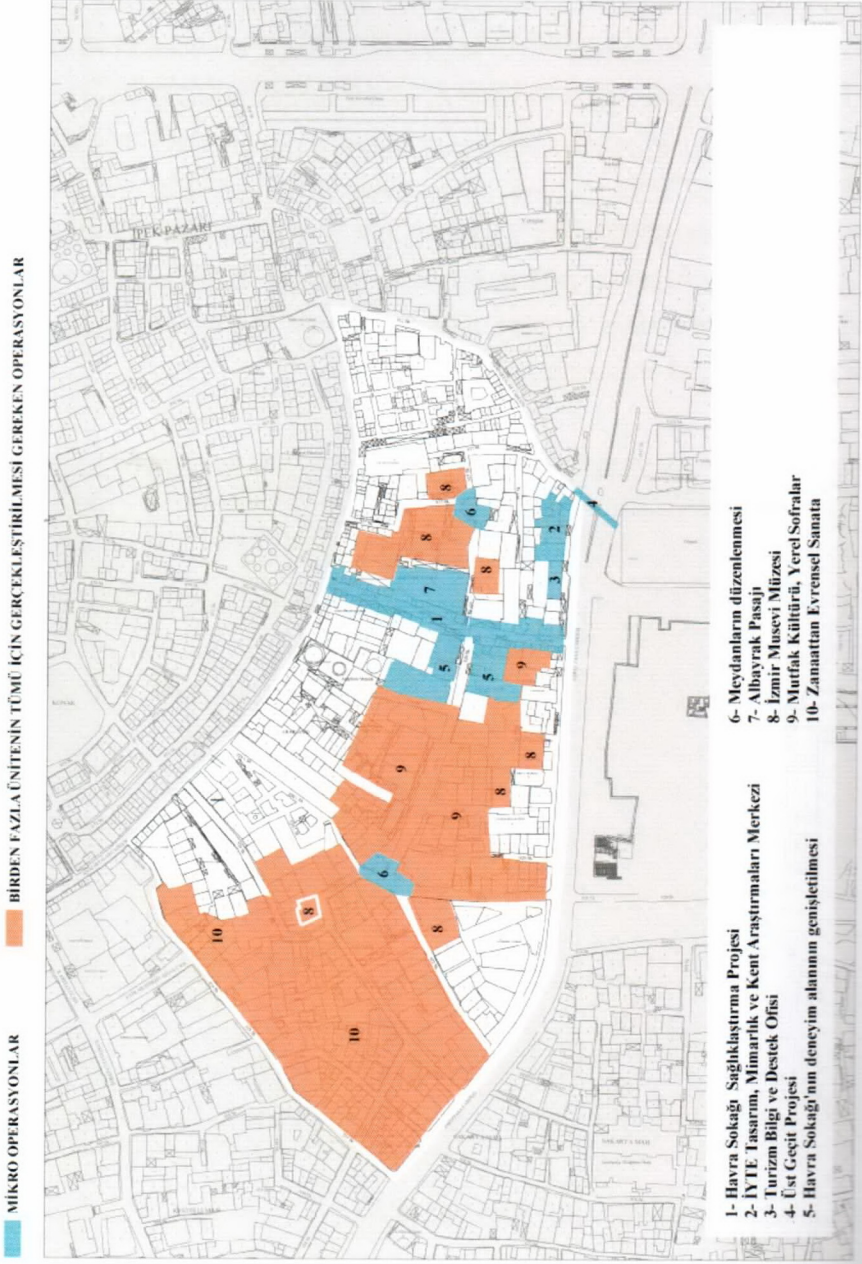
Gezi programları

Bölgenin sahip olduğu değerlerin özellikle İzmirli tarafından bilinirliğinin artırılması amacıyla alanda tarih ve kültür odaklı gezi programlarının organize edilmesi faydalı olacaktır. Yine İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından, Turizm Rehberleri Odası işbirliği ile bu amaçla başlatılan çalışma kısa bir süre içerisinde hayata geçecektir.

Bilgilendirme ve Yönlendirme Amaçlı Düzenlemeler

Yaya odaklı bilgilendirme ve yönlendirme amaçlı düzenlemelerin uygun etkileşim formatlarında tasarlanarak alana yerleştirilmesi bölge içerisinde yaya hareketini kolaylaştıracak ve aynı zamanda İzmirli'nin tarih ile ilişkilerinin güçlendirilmesi amacına hizmet edecektir.

İZMİR-TARİH PROJESİ 1 NUMARALI ALT BÖLGE ÇALIŞTAYI 2 NUMARALI ALT BÖLGE - HAVRALAR BÖLGESİ OPERASYON PLANLARI

Tablo 7. Havralar Bölgesi: Birden Fazla Ünitenin Tümü İçin Gerçekleştirilmesi Gereken Operasyonlar

Birden Fazla Ünitenin Tümü İçin Gerçekleştirilmesi Gereken Operasyonlar	Plan Revizyonu	Aktör(ler)		
		Örgütleyici Aktör(ler)	Yatırımcı Aktör(ler)	İşletmecİ Aktör(ler)
İzmir Musevi Müzesi	Gerekıyor	İzmir Musevi Cemaati Vakfı Diğer		
Mutfak Kültürü, Yerel Sofralar	Gerekmiyor			Mülk Sahipleri Kiraçılar Diğer
Zanaattan Evrensel Sanata	Gerekıyor	Üniversiteler Meslek Odaları İzmir Büyükşehir Belediyesi Tasarım Atölyesi Diğer		Zanaatkârlar Tasarımcılar Üniversiteler Diğer

Tablo 8. Havralar Bölgesi: Mikro Operasyonlar

Mikro Operasyonlar	Plan Revizyonu	Aktör(ler)	
		Yatırımcı Aktör(ler)	İşletmeci Aktör(ler)
Havra Sokağı Sağlıklaştırma Projesi	Gerekmiyor	Konak Belediyesi, İzmir Büyükşehir Belediyesi	—
Havra Sokağı'nın deneyim alanının genişletilmesi	Gerekmiyor		
İYTE Tasarım, Mimarlık ve Kent Araştırmaları Merkezi	Gerekıyor	İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü TARKEM	İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü TARKEM
Turizm Bilgi ve Destek Ofisi	Gerekıyor		
Üst Geçit Projesi	Gerekıyor	İzmir Büyükşehir Belediyesi	—
Meydanların düzenlenmesi	Gerekmiyor	İzmir Büyükşehir Belediyesi İzmir-Tarih Tasarım Atölyesi (tasarım)	—
Albayrak Pasajı	Gerekmiyor		

Tablo 9. Havralar Bölgesi: Bölgenin Tümü İçin Gerçekleştirilmesi Gereken Operasyonlar

Bölgenin Tümü İçin Gerçekleştirilmesi Gereken Operasyonlar	Plan Revizyonu	Yatırımcı Aktör(ler)
Güvenlik	Aydınlatma	İzmir Emniyet Müdürlüğü
Aydınlatma	Gerekmiyor	İzmir Büyükşehir Belediyesi Gediz AŞ
Altyapı	Gerekmiyor	İzmir Büyükşehir Belediyesi Konak Belediyesi İlgili Altyapı Kurumları
Gezi Programları	Gerekmiyor	İzmir Büyükşehir Belediyesi
Bilgilendirme ve yönlendirme amaçlı düzenlemeler	Gerekmiyor	İzmir Büyükşehir Belediyesi İzmir-Tarih Tasarım Atölyesi (tasarım)

Anafartalar Caddesi

2. Etap Bölgesi

Operasyon Planı

Anafartalar Caddesi 2. Etap Bölgesi çalıştayında İzmir-Tarih Projesi'nin stratejik hedefleri doğrultusunda bölgenin sosyal yapısı, geleneksel alışveriş kültürü, alanı canlandıracak ve yeni deneyimler oluşturacak faaliyetler ve kamusal alan senaryoları başlıkları altında gerçekleştirilen üç oturumda elde edilen sonuçlar aşağıda verilmektedir.

Çalıştay katılımcılarının bölgeye yönelik durum tespitlerinde; caddenin merkezi konumu nedeniyle kolay ulaşılabilirliği, tarihi doku, kültürel çeşitlilik, ticaretteki köklü gelenek ve tarihsel süreklilik, ürün çeşitliliğinin fazlalığı ve ekonomik oluşu olumlu durumlar olarak belirtilmiştir. Hijyen sorunu, seyyar satıcıların varlığı, trafik, denetim ve altyapı sorunları, güvenlik sorunu, tarihi yapı ve meydanlardaki bakımsızlık, bölgedeki geleneksel faaliyetlerin nitelik değiştirmesi ve bölge kullanıcılarının eğitim seviyesinin düşüklüğü bölgenin olumsuz yanları olarak değerlendirilmiştir. Durum tespitine ilişkin bulgular Resim 27'de verilmiştir.

Çalıştay katılımcılarıyla gerçekleştirilen harita üzerinde işaretleme çalışmalarında bölgede içerisinde geleneksel alışveriş kültürünün sürdürüldüğü yapılar, sorun ve potansiyeli olan alan ve yapıların yanı sıra günümüze ulaşamamış bazı yapıların konum bilgilerine yönelik tespitler yapılmış, aynı zamanda bölgenin değer haritası çıkarılmıştır. Bölgedeki sorunlu ve potansiyel alanlar bir arada değerlendirildiğinde Hatuniye Meydanı ön plana çıkmaktadır. Hatuniye Meydanı, katılımcıların çoğu tarafından hem alanın en sorunlu, hem de en fazla potansiyele sahip bölgesi olarak değerlendirilmiştir. Hatuniye Meydanı aynı zamanda bölgenin, Oteller Bölgesi ve Tilkilik konut dokusu ile kurulan fiziksel bağlantının nirengi noktası olarak tanımlanmıştır. Alana dair değerlerin belirtildiği haritalama çalışmasında da meydan, kuzeyindeki ve kuzey batısındaki yapı cepheleriyle bölgeye dair korunması gerekli değerler arasında yer almıştır. Korunması gerekli tarihi eser niteliği taşıyan birçok yapı ile geleneksel ticari faaliyetlerin sürdürüldüğü bazı yapılar, bölgenin diğer değerleri olarak tespit edilmiştir. Sorun-potansiyel haritası Resim 28'de değer haritası Resim 29'da verilmektedir.

Bölgenin tespit edilen değer, sorun ve potansiyelleri ile ilişkili olarak geliştirilen eylem önerileri arasında en öncelikli olanları, mekânsal niteliğin ve hizmet güvenilirliğinin artması için bölgedeki denetimin artırılarak hijyen sorunun giderilmesi ve seyyar satıcı işgalinin önlenmesi olarak belirlenmiştir.

Bölgedeki önemli çekim noktaları olan Altınpark ve Hatuniye Meydanı'nın düzenlenmesi ise geliştirilen bir diğer öneridir. Parsel ölçeğinde, Emniyet Otel'i'nin sosyal ve kültürel işlevlerle, kortejoların konaklamaya yönelik restorasyonu önerilmiştir. Kortejoların özellikle öğrencilere yönelik olarak ele alınması gerektiği vurgulanmıştır. Bunların yanı sıra alanda geleneksel mutfak kültürüne ait sunumların tespiti için envanter çalışması yapılması,

bölgede kültürel çeşitliliğin bir parçası olan, fakat zamanla yok olmuş mekânların yeniden oluşturulması önerilmiştir. Bu önerilerin yanı sıra, bölgenin canlanması için sosyal ve kültürel etkinliklerin, festivallerin düzenlenmesi ve gece saatlerinde bölge kullanım yoğunluğunun artması amacıyla gece pazarı kurulması önerileri geliştirilmiştir. Bölgede canlandırmaya yönelik diğer öneriler ise bölgenin kadınlar tarafından kullanımını artırmaya yarayacak düzenlemeler gerçekleştirilmesi ve geçmişte var olan nikâh salonu gibi kamusal kullanımların yeniden yaratılması olarak kaydedilmiştir.

Anafartalar Caddesi'ndeki trafik sorununa yönelik olarak ise caddenin gündüz araç trafiğine kapatılması ve Anafartalar Caddesi-Havra Sokağı bağlantısının güçlendirilmesi amacıyla İkiçeşmelik Caddesi araç trafiğinin yavaşlatılması önerileri geliştirilmiştir.

Çalıştay neticesinde elde edilen bu veriler doğrultusunda, önceki aşamada tanımlanan kurguya uygun olarak hazırlanan operasyon planı raporun ilerleyen bölümünde verilmektedir.

KAHVEHANELER

HATUNİYE MEYDANI

KÖKLÜ, GÜVENİLİR YEREL MARKALAR
UYGUN FİYAT HELVACI, LOKMACI, FIRIN
ÇEŞİTLİLİK BİLİNLİRLİK KÜÇÜK ESNAF

ERİŞİM KOLAYLIĞI

AGORA

SÜREKLİLİK ÜRETİM & TİCARET
GELENEKSEL & ÖZGÜN

BASMANE GARI VE KEMERALTI ÇARŞISI

ÖNEMLİ YÜRÜYÜŞ AKSI

KEMERALTI'NDAN KOPUKLUK
KARIŞIKLIK & İZBELİK İŞPORTACILIK
GÜVENLİK PROBLEMİ BAKIMSIZLIK

DÖNERTAŞ SEBİLİ

TERKEDİLMİŞ AİLE EVLERİ

TRAFİK & OTO PARK PROBLEMİ

ZORLU YAŞAM KOŞULLARI

KORTEJOLAR

EMNİYET OTELI

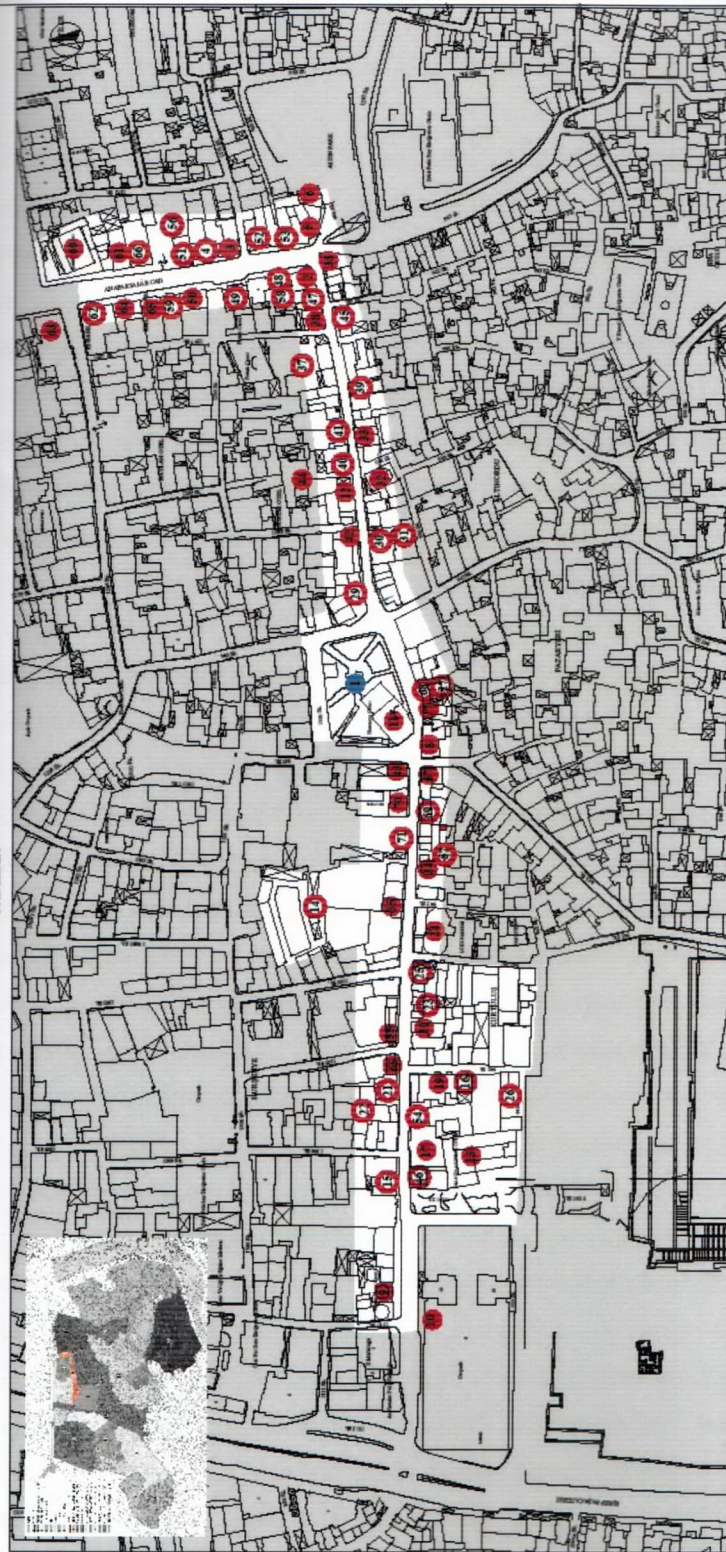
ALTYAPI EKSİKLİĞİ HİJYEN EKSİKLİĞİ
GELENEKSEL FAALİYETLERİN SÜRDÜRÜLEMEMESİ

MANİSA AKHİSAR OTELI

KÜÇÜK KONAKLAMA YAPILARI

KÜLTÜREL ÇEŞİTLİLİK

Resim 29. Anafartalar Caddesi 2. Etap Bölgesi Durum Tespiti

1- Hattıye Meydanı	16- Körtöje	31- Şanlı Aldezi Konutu-Şu An Kaşap	46- Beğelli Helvacı	61- Coraklıpın Hanımı
2- Lolanca	17- Antik Han Otel	32- Münyelmez Camii	47- Telid Boyu	62- Mezar Han-Şu An İ. Bankası
3- Helvacı	18- Kalyehane	33- Mınarlar	48- Edici-Şu An Kalyehane	63- Sadık Bey Otel
4- Mili Piyangocu	19- Fıncı Nazmi Bey'in Evi	34- Kalyehane	49- Kalyehane-Şu An İnternet Kafe	64- Lolanca
5- Kalyehane	20- Sakagözü Elmesek Fırını	35- Nifigözü Han	50- Karakol	65- Çağdaş Meyhanesi
6- Kalyehane İlhan Bey'in Evi	21- Fırın	36- Fettah Camii	51- Helvacı-Şu An Telefoncu	66- Erhan Lolanca
7- Tilişli Eczanesi	22- Konut	37- İyis (Kömit) Han-Şu An Otopark	52- Kaşap-Şu An Kuruçu	67- Cemal Evi
8- Dönertay Sebili	23- Akar Aldezinin Konutu	38- Alımpark Eczanesi	53- Basmane Fırını / Depo	68- Ayaklıbaşı
9- Hasan Hoca Camii	24- Hanım	39- Meyhane	54- Sübeyti	69- Bingöl Lolanca
10- Çekirge Otoparkı	25- Tuncay Bir Aldeye Alt Konut	40- Tilişli Nemi'nin Yeri	55- Nami Kemal İhan	70- Saray Otel
11- Hattıye Camii	26- Genelralin Konutu-Otopark	41- Tilişli Degan'ın Yeri	56- Kaşap Otel-Şu An Otopark	71- Fotoğrafçı
12- Mınar Turgut	27- Nur Bahadiriye	42- Kaşap Evi	57- Körtöje	
13- Körtöje-Mınara-Albinoz Otel	28- Taş Evi	43- Mınarlar Kalyehanesi	58- Üstünlü Kalyehanesi	
14- Körtöje - Şu an Cevahir Han	29- Kalyehane-Albinoz- Kalye	44- Emniyet Kuratanesi-Edici Çiyan Otel	59- Kalyehane-Meyhanesi-Şu An Tınaz	
15- Lale Sineması	30- Hanım-Şu an kömür deposu	45- Mınarlar	60- Coraklıpın Camii	

Resim 31. Anafartalar Caddesi 2. Etap Bölgesi Değer Haritası

Bölgede Başarılmak İstenenler:

İkiçeşmelik Caddesi ve Basmane Meydanı arasında tarihi bir doku üzerinden bağlantı sağlayan bu bölge, ağırlıklı olarak ticari işlevlere ev sahipliği yapmaktadır. Basmane Meydanı ve Hatuniye Meydanı arasında kalan bölümde gündelik ihtiyaçlar doğrultusunda ticari sunumlar kümelenmiş iken, Hatuniye Meydanı ve İkiçeşmelik Caddesi arasında diğer ticari faaliyetler örgütlenmiş durumdadır. Ticari konaklama birimlerine bölgenin bütününde rastlamak mümkündür. Bölge aynı zamanda Musevi kültürüne ait ve ortak yaşam koşullarını sağlayan kortejo yapılarını barındırmaktadır. Bu yapılar büyük oranda tahrip olmuş olsalar da bazıları hala gerek konaklama gerekse diğer ticari işlevler doğrultusunda kullanımlara ev sahipliği yapmaya devam etmektedir.

Bölge geleneksel konut dokusunun ticaret alanı olarak şekillenmiş ve günümüze kadar işlevini bu doğrultuda sürdürmeyi başarmıştır. Yaklaşık bir asır boyunca aynı işlevi sürdürmeye devam eden ticari birimlere rastlamak mümkündür. Bu nedenle geleneksel ticari faaliyetlerin sürekliliğinin izlendiği son derece sürprizli ve etkileyici bir “deneyim” (experience) alanı olarak ön plana çıkmaktadır. Bu yapılar ağırlıklı olarak Hatuniye Meydanı ve Basmane Meydanı arasında konumlanmaktadır. Lokmacı, manav, kasap, helvacı, fırın gibi farklı sunum biçimleri, kentin değişik kesimlerinden ziyaretçilerin de bölge ile etkileşime geçmelerini sağlamaktadır. Bu nedenle **bölgenin geleneksel ticari faaliyetler özelinde “deneyim” sağlayan kültürel sürekliliğinin özenle korunması ve kent genelinde bilinirliğinin artırılması sağlanmalıdır.**

Bölge genel olarak düşük gelirli kullanıcılara hizmet vermektedir. Oteller Bölgesi ile doğrudan ilişkili olan bölge, aynı zamanda bu otellerin kimisinde konaklayan ve kente iç göç aracılığıyla ya da mülteci olarak sonradan katılan kullanıcıların sosyal yaşama dahil oldukları ve gündelik ihtiyaçlarını karşıladıkları bir yer niteliği taşımaktadır. Bu nedenle içine kapalı bir işleyişe sahiptir. Bölge sahip olduğu kültürel değerler sayesinde yüksek oranda dışa dönük bir potansiyel barındırmasına rağmen bu doğrultuda bir açılım sergileyememektedir. **Bölgenin kentin bütününde düşük ve orta gelirliilere hizmet veren bir servis merkezi haline getirilerek dışa açılması sağlanmalıdır.** Bölgedeki hizmetlere olan talebin artması hizmetlerin standardının gelişmesini sağlayacaktır. Bölgenin merkezi konumu otobüs ve metro ulaşım ağlarına direkt ilişkili oluşu dışa dönük bir gelişim sergilemesi özelinde destekleyici faktörlerdir.

Koruma amaçlı imar planı kararları ve ilişkili olduğu diğer bölgeler içerisinde ivme kazanan turizm odaklı sunumlar nedeniyle kaçınılmaz olarak bölgenin turizm ile ilişkilenecek olması, düşük ve orta gelirliilere hizmet veren bir servis merkezi olarak sunulması ile bir

karşıtlık oluşturmamaktadır. Bölgenin sahip olduğu özgün ve gerçek değerler, sahicilik burada gerçekleşecek turizmin temel nüvesini oluşturacaktır. **Canlandırma faaliyetleri bölgenin kentsel bellekteki konumuna zarar vermeden gerçekleştirilmelidir.** Bu tutum aynı zamanda ülkemizde birçok turistik bölgenin maruz kaldığı kimlik kaybı ve sahneleşmenin önüne geçecektir. Böylesi bir yaklaşımın başarılı olabilmesi için **altyapı çalışmalarının tamamlanması, bölgenin temiz ve güvenli bir yer haline getirilmesinin sağlanması** gerekir. Aynı zamanda **tanıtım faaliyetleri ve kitlesel çekim yaratabilecek kültürel etkinlik organizasyonları ile bölgenin kent genelindeki olumsuz algısının değişmesi sağlanmalıdır.** Amaçlanan canlanmanın sadece turizm aracılığıyla değil, bölgenin kentin geneline hitap eden bir merkez haline gelmesi ile gerçekleşmesidir.

Bu yaklaşımı güçlendirmek için, kentin farklı kesimleri ile iletişime geçebilecek ve farklı zaman dilimlerine yayılan ziyaretçi trafiği doğurabilecek **genç kitlenin bölgenin kullanıcı profiline eklenmesi sağlanmalıdır.**

Bölge içerisinde birçok kahvehane ve kıraathane bulunmaktadır. Sosyalleşme anlamında toplumda önemli bir yere sahip olan bu ticari yapılar, dinlenme, okuma, sohbet, kültürel faaliyetler, eğlence gibi aktivitelere ev sahipliği yapmaktadır. Kahvehane ve kıraathaneler aynı zamanda farklı kökenden insanların bir araya gelerek etkileşime ve iletişime geçtiği, fikir alışverişinin sağlanabildiği ortamların olduğu ve bu sayede farklılıkların ve yabancılaşmanın azaldığı mekânlardır. Bölgenin mevcut sosyal işlevlerine de karşılık veren ve **toplumsal bütünleşmenin oluşmasında önemli bir yeri olan kahvehane ve kıraathanelerin sürekliliği sağlanmalıdır.**

Anafartalar Caddesi 2. Etap Bölgesi çok fazla miktarda tarihi niteliği olan yapıya ev sahipliği yapmakla beraber, bunların çoğu ilgisizlik, bakımsızlık ve olanaksızlıklar nedeniyle büyük oranda tahrip olmuştur. **Nitelikli tarihi yapı stokunun korunması ve canlanma stratejisine uygun işlevler yüklenerek yaşatılmaları sağlanmalıdır.**

Karşılaşma/Kesişme/İletişim (Kültür)

Oteller Bölgesi'ne ilişkin operasyon planında; canlandırma ve sağlıklılaştırma faaliyetlerinin bölgede barınan göçmen ve mülteciler gözetilerek gerçekleştirilmesi, kültürel çeşitliliğin geliştirilerek korunması, bölgenin bir karşılaşma/kesişme/iletişim ortamı olarak sunulması önerisi doğrultusunda iki eksenli bir yapı geliştirilmiştir.

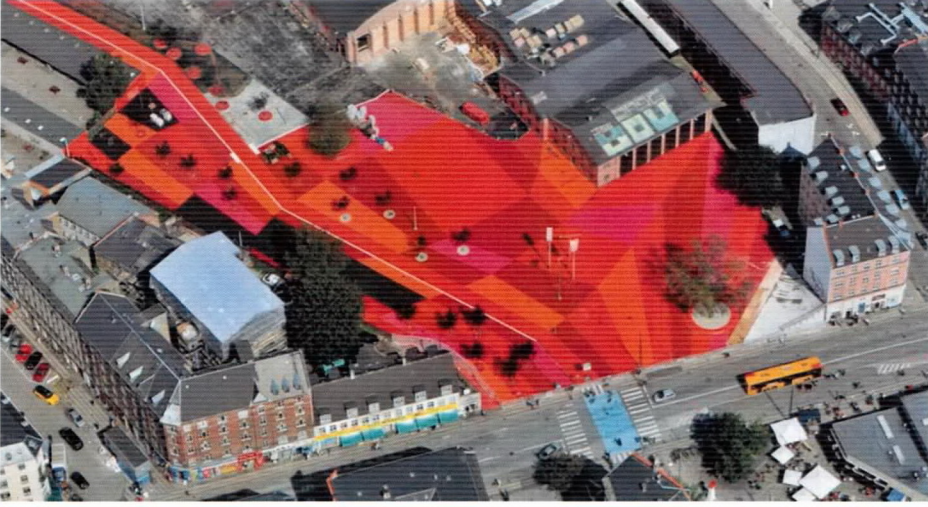
Bu yapının ilk eksenini Oteller Bölgesi'nin sunduğu konaklama işlevinin hâlihazırda karşılık verdiği toplumsal katmana ilave olarak toplumun farklı kesimlerinden, tercihen orta gelir grubundan ziyaretçileri kapsayacak biçimde çeşitlendirilmesi, ikinci eksenini ise bölgede barınan düşük ve düzensiz gelirli kente adaptasyonu, sosyal ve ekonomik düzeylerinin iyileştirilmesine yönelik programların hayata geçirilmesi ve bölgeye eklenen yeni kullanıcı grubu ile mevcut kullanıcılar arasında olası toplumsal gerilimleri ortadan kaldırmaya yönelik karşılıklı faydalanma sağlayabilecek kültür odaklı iletişim biçimleri geliştirilmesi olarak tanımlanmıştır. Kullanıcı profiline çeşitlendirilmesi ile mülteci ve göçmenlerin yaşam koşullarının iyileştirilmesine yönelik geliştirilen proje önerileri Oteller Bölgesi operasyon planı kapsamında aktarılmıştır.

Mevcut kültürel çeşitliliğin gelişerek sürekli kılınması ve farklı kullanıcı grupları arasında karşılıklı faydalanma da sağlayabilecek kültür odaklı bir iletişim platformu oluşturulmasına yönelik projelerin yerleşim alanı ise çalıştay neticesinde bu bölgedeki en büyük potansiyel olarak görülen, fiziksel ve sosyal olarak Oteller Bölgesi ile direkt ilişkili olan Hatuniye Meydanı ve çevresi olarak belirlenmiştir.

Danimarka'nın Kopenhag kentinde ve yaklaşık 60 farklı ülkeden gelen bir nüfusun yaşadığı, kentin etnik ve toplumsal olarak en fazla çeşitliliğe sahip bölgesinde konumlanan ve 2012 yılında hizmete açılan Superkilen adındaki park, küresel ve yerel kimliğin yansıtılabileceği bir kentsel mekân düzenlemesi olarak ele alınmıştır. Park ile alanın yeniden canlandırılması ve bölgede yaşayan çok etnili nüfusun bir araya gelebilmeleri amaçlanmıştır.⁹ BIG Architects, Studio Topotek1 ve bir sanatçı topluluğu olan Superflex tarafından birlikte gerçekleştirilen tasarımda, farklı renk kodlamaları ile, çeşitli fonksiyonlara ev sahipliği yapan ve kültürel farklılıkların temsil edildiği üç alan oluşturulmuş ve bölge kullanıcıları tasarım sürecine dahil edilmiştir.¹⁰

⁹ Sönmez, İ. Ö. (2014). Kent Mekanı ve Mobilyalarının Tasarımında Çeşitlilik. *TAC Arkeoloji, Mimarlık, Kültür, Sanat Dergisi*, 3, 06.

¹⁰ <http://www.designboom.com/architecture/superkilen-urban-park-by-big-architects-topotek1-superflex/>

Resim 32. Superkilen Parkı, Kırmızı Meydan

(<http://www.designboom.com/architecture/superkilen-urban-park-by-big-architects-topotek1-superflex/>)

Hatuniye Meydanı'nın da benzer şekilde kültür odaklı bir karşılaşma/kesişme/iletişim alanı olarak düzenlenmesi önerilmektedir. Bu çerçevede barındırdığı potansiyeli anlamak için Hatuniye Meydanı'nın tarihsel süreç içerisinde kullanım biçimine kısaca bakmakta fayda var.

Hatuniye Camii 17. yüzyılda Yusuf Çavuşzade Ahmet Ağa'nın annesi tarafından yaptırılmıştır. Bu nedenle camiye Hatuniye ismi verilmiştir.¹¹ Caminin şu an Hatuniye Meydanı olan yer de bir avlu çevresinde sıralanmış hücrelerden oluşan bir medresesi de bulunmaktaydı. Bu medrese sonradan İzmir Belediyesi'nce kamulaştırılarak yıkılmış ve park haline getirilmiştir. Anafartalar Caddesi'nin en önemli yapılarından biri olan Hatuniye Cami, bir dönem diğer camilere kıyasla daha büyük harime sahip olması nedeniyle cuma ve bayram namazlarında daha çok tercih edilir ve yanındaki geniş meydan ve park, namaz öncesi ve sonrası sosyalleşme amaçlı yoğun olarak kullanılırdı.¹²

Hatuniye Meydanı'nın yakın çevresinde bulunan kahvehanelerin de yıl boyu çeşitli eğlencelere ve kültürel aktivitelere ev sahipliği yaptığı ve bu nedenle yoğun kalabalıkların ziyaret ettiği alanlar olduğu bilinmektedir. Bu kahvehanelerde tombala oyunları¹³, özellikle

¹¹ Aktepe, M. (2003). *İzmir Yazıları Camiler, Hanlar, Medreseler, Sebiller*. İzmir: İ.B.B. Kent Kitaplığı Dizisi.

¹² Aygüneş, F. (2014). Kentin Kalbine Uzanan Bir Yol: Anafartalar Caddesi. *İzmir Dergisi*, 28, 49-57

¹³ Beyru, R. (2000). *19. yüzyılda İzmir'de Yaşam*. İstanbul: Literatür

ramazan ayı boyunca sahur zamanına kadar karagöz oyunları ve kukla gösterileri¹⁴ düzenlenirdi.

Hatuniye Meydanı'nın çevresinde çok sayıda tescilli yapı yer almaktadır. Bu yapılardan 1814 yılında inşa edilen Dönertaş Sebili'nde bölgeyi ziyaret edenlere su, bayram ve mevlitlerde ayrıca çeşitli şerbetler ikram edilirdi.¹⁵ Hatuniye Meydanı'na gelenlerin dönertaşı çevirmeyi uğur saydıkları söylenir. Dönertaş Sebili'nin yanında konumlanan Tevfik Paşa Otelı 1907-1909 yılları arasında kentin belediye başkanlığı görevini yürüten Sükkerizade Tevfik Paşa'nın evidir. 20. Yüzyılın ilk çeyreğinde otele dönüştürülen yapıyı Cihan Palas'ın (Emniyet Otelı) sahibi Kulalı Cihanzade ailesinden Hasan Fehmi Bey işletmekteydi.¹⁶

Gündüz çok yoğun bir kalabalığa ev sahipliği yapan, gece ise tamamen ıssızlaşan Anafartalar Caddesi'nin Konak Meydanı ve İkiçeşmelik Caddesi arasında kalan bölümünün aksine, İkiçeşmelik Caddesi ve Basmane Meydanı arasında kalan bu bölümü gün boyu, özel zamanlarda çok geç saatlere kadar insan yoğunluğunun gözlendiği bir kentsel alan niteliği taşımaktaydı.

Hatuniye Meydanı ve Çevresi'nin kültür odaklı bir karşılaşma/kesişme/iletişim alanı olarak düzenlenmesi önerisi bölgenin tarihsel süreci ile de ilişki kurmakta ve bu sayede kentsel bellekteki konumuna uygun bir canlandırma stratejisi olarak ortaya çıkmaktadır.

Hatuniye Meydanı ve çevresindeki parsellerde tasarımsal bir örgütlenme ile oluşacak bu projedeki başlıca aktörler, bu çalışmalara katkı sağlayabilecek tüm sivil toplum kuruluşları, dernekler, yerel yönetimler ve üniversiteler olacaktır. Hatuniye Meydanı çevresinde parsellerde, bölgede sosyal ve kültürel çalışmaları örgütleyecek sivil girişimlerin koordinasyonu amacıyla ve İzmir Üniversiteler Platformu aracılığıyla bir "Sivil Toplum Çalışmaları Merkezi" oluşturulması önerilmektedir.

Ayrıca, ağırlıklı olarak Hatuniye Meydanı içerisinde gerçekleştirilmesi önerilmekte olan kültürel etkinliklerin yıl bütününe yayılabilmesini sağlamak amacıyla bölge içerisinde her türlü faaliyete ev sahipliği yapabilecek çok amaçlı bir etkinlik merkezinin oluşturulması önerilmektedir.

Mikro Operasyonlar:

¹⁴ Gündem, N. (2002). *Günler Boyunca Hatıralar*. İzmir: İ.B.B. Kent Kitaplığı Dizisi.

¹⁵ Aygüneş, F. (2014). Kentin Kalbine Uzanan Bir Yol: Anafartalar Caddesi. *İzmir Dergisi*, 28, 49-57

¹⁶ <http://levantineheritage.com/pdf/Unesco-projects.pdf>

Altınpark Çevre Düzenleme ve Üst Örtü Projesi

Katılımcılar tarafından da geliştirilen bu öneri özelinde süreç uzun zaman önce başlatılmıştır. 2008 yılından beri devam eden kazı çalışmalarında önemli arkeolojik buluntular elde edilmiştir. Bu alanın ve buluntuların korunması ve sergilenerek kent kültürüne kazandırılması amacıyla Konak Belediyesi tarafından çevre düzenleme ve üst örtü projesi hazırlanmıştır. Arkeolojik kalıntıların yerli ve yabancı turistler tarafından ziyaret edilmesinin sağlanması ve kazı alanının tarihi kent dokusu ile bütünleşmesini hedefleyen proje kapsamında kapalı ve yarı açık sergileme alanları önerilmiştir.

Resim 33. Altınpark Çevre Düzenleme ve Üst Örtü Projesi

Emniyet Oteli'nin (Cihan Palas) Restorasyonu

İzmir'in önde gelen ailelerinden Kulalı Cihanzade Hüseyin Fehmi Bey tarafından 1902 yılında yaptırılan Emniyet Oteli, konuttan otele dönüşen yapıların kümелendiği Oteller Bölgesi içerisinde otel olarak inşa edilen yapılardan biridir.

Yapı zemin kat üzerinde yükselen iki kat ve bir çatı katından oluşmaktadır. Zemin katta avluya açılan kıraathane ve otelin girişi, üst iki katta 56 otel odası ve çayı katında ise yemek salonu yer almaktadır. Dönemin oldukça lüks koşullara sahip oteli olarak inşa edilen yapıda her odada banyo ve sıcak su imkânı bulunmaktaydı.

Çalıştay katılımcıları arasında yapının kültür ve sosyal işlevler özelinde hizmete açılması önerisi üzerinde yüksek oranda uzlaşa gelişmiştir. Fakat konaklama işlevinin devam ettirilmesi de geliştirilen bir diğer öneridir. İzmir oteller tarihi içerisinde ayrı bir önemi olan Emniyet Oteli'nin anı değeri nedeniyle koruma ilkeleri çerçevesinde işlevsel sürekliliğinin sağlanması da bir alternatif olarak önemslenmektedir.

Resim 34. Emniyet Oteli

Akhisar Oteli Restorasyonu

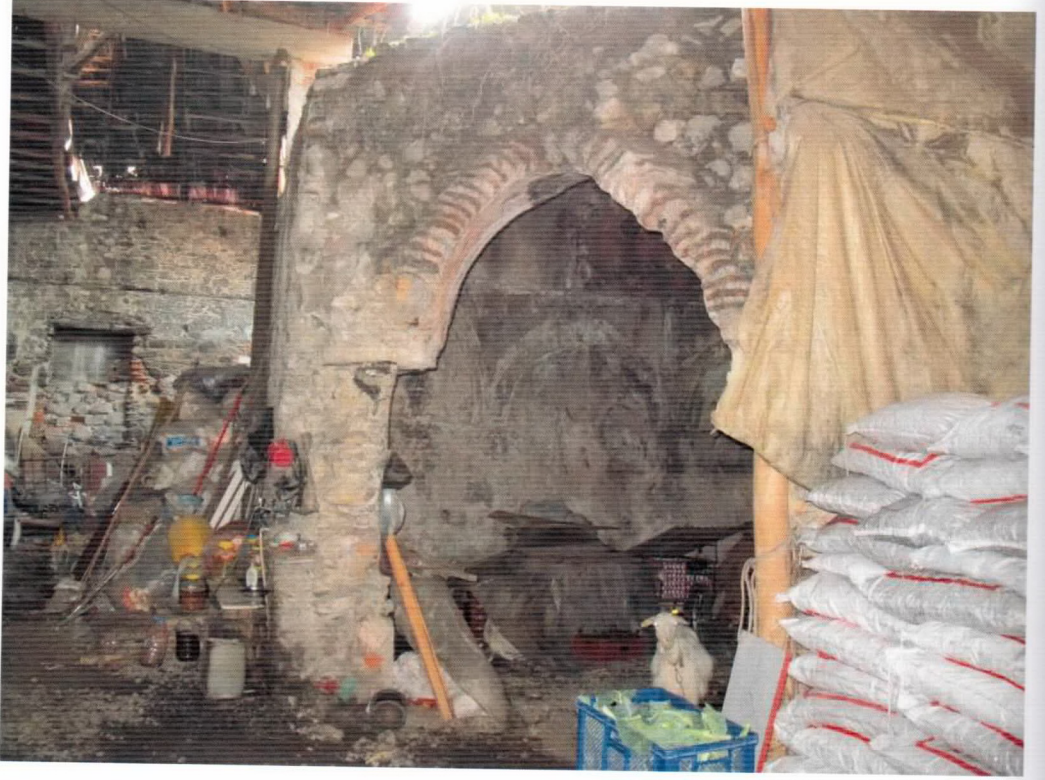
Akhisar Oteli, Musevi kültürüne ait bir konaklama tipolojisi olan ve bölge içerisinde çok az sayıda kalmış kortejo yapılarından bir tanesidir. Yapı Antik Smyrna Agorası kazı alanının yanında konumlanmaktadır. Kazı alanı içerisinde İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından son dönemde gerçekleştirilen kamulaştırma ve yıkım çalışmaları neticesinde etrafı tamamen boşalmış ve çevresinde algılanır hale gelmiştir.

Ören yeri içerisinde gerçekleştirilen çevre düzenleme çalışmaları kapsamında, hâlihazırda kazı alanının güneyinde konumlanan giriş yapısının, kuzeye taşınması kararlaştırılmıştır. Bu karar kısa süre sonra hayata geçtiğinde, Akhisar Oteli çok yoğun bir turizm işlevinin geçiş noktasında yer alacaktır. Bu nedenle, yapının plan özellikleri ile de ilişkili olarak, yerli ve yabancı turistlerin, gençlerin ve tercih edecek diğer kullanıcıların uygun fiyatlara konaklayabilecekleri bir hostel olarak restorasyonu önerilmektedir.

Resim 35. Akhisar Oteli

Günümüzde neredeyse tamamen yıkılmış durumda olan hamam yapısının sadece sıcaklık bölümünün bir kısmı ve bazı duvarları ayakta. Anafartalar Caddesi'nin geleneksel ticaret işlevlerinin yoğun olduğu bölümü içerisinde yer almaktadır. Hâlihazırda kömür deposu olarak kullanılan yapının açık ve yarı açık mekân düzenlemeleri ile kafe olarak restore edilmesi doğrultusunda Konak Belediyesi tarafından çalışma başlatılmıştır.

Resim 36. Kılıoğlu Hamamı

Lüks (Kadı) Hamamı Restorasyonu

Yapım tarihi tam olarak bilinmemekle beraber, yapım tekniği ve mimari özellikleri nedeniyle 17. yüzyıla tarihlenen Osmanlı Hamamı günümüzde hala aktif olarak özgün

işlevinde kullanılmaktadır. Çifte hamam plan kurgusuna sahiptir. Zaman içerisinde yapılan çeşitli eklentiler nedeniyle özgün mimari niteliğinde tahribat ve farklılaşmalar olmuştur.

Yapının, bölge içerisinde mevcut ve zamanla eklenecek kullanıcı profiline uygun hijyen koşullara sahip olarak hizmet edebilmesi amacıyla restorasyonu önerilmektedir.

Resim 37. Lüks (Kadı) Hamamı

Resim 38. Lüks (Kadı) Hamamı

Anafartalar Caddesi Taki

Çalıştay katılımcıları tarafından geliştirilen bu öneri, yoğun kentleşmiş bir bölge niteliğinde olan Basmane Garı ve çevresinden Anafartalar Caddesi'nin algılanmasını

kolaylaştırmayı hedeflemektedir. Alan 1922 yangını sonrası Rene Danger planına uygun olarak gelişen bölge ve tarihi kent merkezi arasında bir eşik niteliği taşımaktadır.

Resim 39. Tak yapılması önerilen alan

Resim 40. Tak yapılması önerilen alan

379 ada 37 Parselde Yer Alan Kortejonun Restorasyonu

Yapı harabe niteliğinde de olsa, günümüze ulaşmayı başarmış ender kortejo yapılarından bir tanesidir. Bakımsızlık nedeniyle büyük oranda tahrip olmuştur. Yapı,

bağımsız konaklama ünitelerinin sokak niteliğinde ince uzun T formunda bir avlu etrafına sıralandığı bir plan kurgusuna sahiptir.

Yapının yine konaklamaya hizmet edecek şekilde, Erasmus programı gibi uluslararası değişim programlarıyla İzmir'e gelen öğrencilerin konakacağı bir otel olarak restore edilmesi önerilmektedir. Bu sayede bölgenin kullanıcı profiline çeşitlendirilmesine katkıda bulunması hedeflenmektedir.

Resim 41. 379 ada 37 Parselde Yer Alan Kortejo

Anafartalar Caddesi Sağlıklaştırma Projesi

Restorasyon programı kapsamı dışında kalan yapıların cephelerinde görüntü kirliliğinin giderilmesi, yapıların sıva tamiratlarının ve boya işlemlerinin gerçekleştirilmesi, reklam amaçlı öğelerin düzenlenmesi, mekân dışı kullanımlara ve işgaliyeye yönelik

düzenlemeler yapılması gibi müdahaleler içeren sağlıklaştırma projesinin, kentin geneline dönük bir açılım sergilemesi istenen bölgenin ziyaret edilme oranını artıracaktır.

Resim 42. Anafartalar Caddesi

Resim 43. Anafartalar Caddesi

Mezarlıkbaşı Otoparkı Düzenlemesi

1984 planı kapsamında inşa edilmiş olan yapı, içinde bulunduğu bölgeye hizmet veren yegâne katlı otoparktır. Gerek Kemeraltı esnafı, gerek Fevzi Paşa Bulvarı üzerinde yer alan ticari yapılanmaya hizmet etmektedir. Bölge içerisinde bu işleve sahip diğer yapı Milli

Birinci Alt Bölge Çalıştayı Anket Sonuçları

Üç Alt Bölgeye İlişkin Genel Öneriler	Az Önemli (%)	Önemli (%)	Çok Önemli (%)
Tarihi niteliği olan yapıların belirlenerek kullanıma kazandırılması.	0	8	92
Gece güvenliğini arttırmak amacıyla aydınlatma elemanlarının yerleştirilmesi.	0	8	92
Şehir içinde Kadifekale, Antik Tiyatro ve Agora'ya ait izlerin görünürlük ve deneyimlerinin artırılması.	3	21	76
Küçük meydanların bakımlarının yapılıp kullanımlarının desteklenmesi.	0	27	73
Önemli tarihi binaları içine alacak şekilde şehir içi gezi rotalarının oluşturulması ve çeşitli dillerde bilgilendirme panolarının yapılması.	2	14	84
Mevcut koruma planında yer alan Özel Proje Alanlarının öncelikli olarak ele alınarak çalışılması.	3	44	53
İşletmecilerin bir araya gelerek çalışanlarına hizmet içi eğitim verecek ve hizmet kalitesini arttıracak bir organizasyon kurması.	6	43	51
Kamusal alanların bölgeye özgü fiziksel özelliklerinin belirlenerek geliştirilmesi (çardak, yeşil üst örtü gibi).	11	43	46

Üç Alt Bölgeye İlişkin Genel Öneriler	Az Önemli (%)	Önemli (%)	Çok Önemli (%)
Bölgede yaşayan düşük gelirli vatandaşların ve özellikle gençlerin uygun fiyatlara ya da parasız katılabileceği kültürel faaliyetlerin, konser, sinema ve tiyatro gösterimlerinin yer alacağı kültür merkezi kurulması.	10	46	44
Bölgelerin İzmir halkına tanıtımı için düzenlemeler yapılması.	1	36	63
Geleneksel mutfak ve el sanatlarını içeren esnaf üretimlerinin desteklenmesi.	8	54	38
Turizm danışma ofisi kurulması.	5	34	61
Restorasyon uygulamaları ve ilgili mevzuat hakkında yol gösterici bir danışma ofisi kurulması.	56	33	11
Bölgesel / yerel üretimlerin satışına yönelik tematik pazarların oluşturulması.	23	41	36
Basmane Günleri gibi etkinliklerin desteklenmesi ve geliştirilmesi.	9	44	47
Kent içi tematik turların düzenlenmesi.	6	52	42
Yurt dışı fuarlarında gerçekleştirilen İzmir kenti tanıtımlarında Kemeraltı bölgesinin vurgulanması.	17	39	44
Kamuya açık kablosuz internet erişim noktaları oluşturulması.	30	48	22

Oteller Bölgesi'ne İlişkin Öneriler	Az Önemli (%)	Önemli (%)	Çok Önemli (%)
Yabancı öğrenci, ziyaretçi öğretim üyesi gibi grupların bölge içinde konaklaması için üniversitelerin girişimde bulunması.	9	35	56
Üniversitelerin veya liselerin Turizm Otelcilik bölümlerinin bu bölgede açılması ve bu bölümlerin uygulama otellerinin bölgede hizmet vermesi.	17	34	49
Otellerde kullanıcılarının ortak ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik çamaşırhane, kahvaltı salonu gibi işletmelerin açılması ve bunlar aracılığıyla yeni iş alanlarının oluşturulması.	22	40	38
Sivil Toplum Kuruluşlarına ait hizmet ofislerinin kurulması (Sosyal dayanışma dernekleri örneği).	22	41	37
Dünya ve yöresel yemekleri üreten/satan lokantaların bölgede açılması.	19	54	27
Mültecilere Türkçe, Bölge Halkına Yabancı Dil eğitimlerinin verildiği kursların ve konuşma kulüplerinin kurulması.	29	49	22
Kent dışından gelen kişiler için ortak kullanılacak ofis olanağı yaratılması.	48	30	22
Yemek pişirme ve lokanta işletmeye yönelik kursların açılması.	27	52	21
Göçmenlerin kendi yemeklerini yaparak kültürlerini tanıtabilecekleri ve paylaşabilecekleri bir kültür evi oluşturulması.	35	51	14

Havralar Bölgesi'ne İlişkin Öneriler	Az Önemli (%)	Önemli (%)	Çok Önemli (%)
Havralar Bölgesinin Agora ve Kortejolar Bölgesi (Anafartalar Caddesi 2. Etap Bölgesi) ile bağlantısının sağlanması.	3	21	76
Havraların restore edilerek denetimli bir biçimde ziyarete açılması.	2	23	75
Bölgede var olan pasaj ve geçitlerin ticari kullanımla canlandırılması.	6	21	73
Bölgede var olan hanların restore edilerek konaklama işlevi ile değerlendirilmesi.	8	19	73
Havralar bölgesine üniversitelerin özellikle güzel sanatlar ve mimarlık fakültelerinin gelmesi.	14	30	56
Sanatçıların bu bölgede üretim yapmalarının desteklenmesi.	6	40	54
Küçük atölyeler organize edilerek, geleneksel zanaatların canlandırılması ve eğitimli genç nüfusun bölgeye çekilmesi.	5	43	52
Bölgede yaya ulaşımının dışında alternatif çözümler aranması (BİSİM gibi).	24	25	51
Eski Al-ga Çikolata Fabrikasının müze olarak değerlendirilmesi.	19	33	48
İzmir'deki Musevi kültürünün tanıtılması.	21	30	49
Havralar bölgesi içinde yer alan tekstil üretim bölgesinin eğitim faaliyetlerini içerecek biçimde moda merkezi haline getirilmesi.	25	27	48

Havralar Bölgesi'ne İlişkin Öneriler	Az Önemli (%)	Önemli (%)	Çok Önemli (%)
Sefarad ve Kosher mutfağı üreten/satan lokantaların bölgede açılması.	16	40	44
Albayrak Pasajının ticari ve kültürel kullanımlarla bölgeyi desteklemesi.	8	52	40
927-937 Sokakların Yahudi kültürü ile ilgili ürün satışı, lokanta ve benzeri işlevlerle değerlendirilmesi.	14	46	40
Sivil Toplum Kuruluşlarına ait hizmet ofislerinin kurulması (Sosyal dayanışma dernekleri örneği).	28	36	36
Kuyumcular Çarşısı'nın bölge içindeki konumunun güçlendirilmesi.	35	30	35
Portekiz Havrasının nikâh salonu olarak kullanılması.	51	25	24

Anafartalar Caddesi 2. Etap Bölgesi'ne İlişkin Öneriler	Az Önemli (%)	Önemli (%)	Çok Önemli (%)
Denetimin artırılarak hijyen sorunun giderilmesi ve seyyar satıcı işgalinin önlenmesi.	2	15	83
Yeşil alanların peyzaj düzenlemesinin yapılması ve bakımının sağlanması.	3	17	80
Anafartalar Caddesi'nin gündüz araç trafiğine kapatılması.	6	19	75
Agora Kazı alanı, Altınpark ve Hatuniye Meydanı'nın düzenlenmesi.	3	19	78
Bölgenin kültürel hayatının bir parçası olan ve yokolmuş mekânların yeniden oluşturulması.	3	25	72
Kortejoların konaklama kullanımına yönelik restorasyonu (öğrenci ve gençler için yurt amaçlı).	6	22	72
Bölgede yer alan geleneksel mutfak kültürüne ait yerlerin canlandırılması (Lokmacı, pişici, helvacı, meyhane gibi).	3	29	68
Emniyet Otel'i'nin sosyal ve kültürel etkinlikler için kullanılmak üzere restorasyonu.	11	21	68
Agora çevresindeki niteliksiz yapıların yıkılması ve kullanılmayan yapıların uygun kullanımlarla canlandırılması (el sanatları ve zanaat örneği).	13	22	65
Günümüzde kömür deposu olarak kullanılan Kılıhoğlu Hamam yapısının restorasyonu.	10	30	60
Anafartalar Caddesi üzerindeki yapı cephelerinde temizlik ve sağlıklaştırma çalışmalarının yapılması.	11	29	60
Anafartalar Caddesi 2. Etap Bölgesi'ne İlişkin	Az Önemli	Önemli	Çok Önemli

Öneriler	(%)	(%)	(%)
Kadın kullanıcıların bölgede dolaşımının artırılması için uygun kamusal kullanımlar oluşturulması.	13	33	55
Cevahir Han'ın belli bir sanatsal üretim için kullanılmak üzere restorasyonu (Tekstil-moda örneği).	8	38	54
Bölgede programlı etkinlikler düzenlenmesi (Alışveriş festivali, Fener alayı, Dokuz Eylül yürüyüşü, bando, vb.).	11	35	54
Geleneksel mutfak kültürüne ait yerlerin tespiti için envanter çalışması yapılması.	16	30	54
Anafartalar Caddesi- Havra Sokağı ilişkisinin güçlendirilmesi için İkiçeşmelik Caddesi araç trafiğinin yavaşlatılması.	24	22	54
İzmir'de sürmekte olan ulusal/uluslararası kültür ve sanat etkinliklerinin bölgede gerçekleştirilmesi (İzmir Caz Festivali, vb.).	8	41	51
Turizm hizmet elemanlarının eğitilmesine yönelik düzenlemeler ve kursların oluşturulması.	11	38	51
Anafartalar Caddesinin gece kullanımını arttırmak için Gece Pazarı kurulması.	17	40	43
Alanın canlanması için geçmişte alanda var olan Nikâh Salonu gibi kamusal kullanımların yeniden oluşturulması.	19	40	41
Görünürlüğün artırılması için Anafartalar Caddesi'nin Basmane Garı girişine Tak yapılması.	49	19	32

BİRİNCİ ALT BÖLGE ÇALIŞTAYI KATILIMCILARI

5. ALT BÖLGE - OTELLER BÖLGESİ ÇALIŞTAYI

1. Doç. Dr. Emel Kayın	Dokuz Eylül Üniversitesi Öğretim Üyesi
2. Prof. Dr. Emel Göksu	Şehir Plancısı, Öğretim Üyesi
3. Umut Devrim Genç	Gediz Üniversitesi Öğretim Üyesi
4. Uğur Yüce	Tarkem Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı
5. Serdar Çelenk	İzmir Turist Rehberleri Odası Başkan Yardımcısı
6. Mehmet Gönen	İzmir Otel, Pansiyon ve İşçiler Odası Başkanı
7. Dr. Ayşegül Sabuktay	İ.B.B. Akdeniz Akademisi Müdürü
8. Ayşe Didem Yaygel	İ.B.B. Projeler Şube Müdürlüğü
9. Nebil Altınel	İzmir Turist Rehberleri Odası Başkanı
10. İdil Yazıcıoğlu	Turist Rehberi
11. Bülent Dağdeviren	Otel Sahibi (Baylan Otel)
12. Ethem Aslan	Otel Sahibi (Tan Otel)
13. Bülent Tanık	İ.B.B. Başkan Danışmanı
14. Veysi Aslan	Esnaf
15. Hülya Arkon	İ.B.B. Etüt ve Projeler Dairesi Başkanı
16. Dr. H. Gökhan Kutlu	İzmir-Tarih Proje Koordinatörü
17. Serpil Yasa	Arkeolog
18. Özer Mumcu	Ege Turizm Derneği Genel Sekreteri
19. Güman Kızıltan	İzmir Kent Konseyi Başkanı
20. Yard. Doç. Dr. Ecehan Özmehmet	Yaşar Üniversitesi Öğretim Üyesi
21. Ömer Kalemci	Otel Sahibi
22. Hasan Topal	İzmir Mimarlar Odası Başkanı
23. Nehir Yüksel	Şehir Plancısı, Konak Belediyesi
24. Korhan Mangır	İzmir Kalkınma Ajansı
25. Prof. Dr. Mehmet Çınar Atay	İzmir Ekonomi Üniversitesi Öğretim Üyesi
26. Doç. Dr. Şebnem Gökçen Dünder	Dokuz Eylül Üniversitesi Öğretim Üyesi
27. Doç. Dr. Erdem Erten	İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Öğretim Üyesi
28. Eser Atak	Konak Belediyesi Başkan Yardımcısı
29. Özlem Şenyol Kocaer	İzmir Şehir Plancıları Odası Başkanı
30. Göze Bayram	Tarkem Proje Danışmanı

31. Fügen Selvitopu İ.B.B. Genel Sekreter Yardımcısı
32. İhsan Oğlakçioğlu Otel Sahibi
33. İhsan Tutum Şehir Plancısı
34. Salih Seymen Y. Mimar
35. Ümit Çiçek İzmir Ticaret Odası
36. Mihriban Yanık Konak Belediyesi Kentsel Tasarım Şube Müdürü
37. Pırıl Erçoban Mültecilerle Dayanışma Derneği İdari Koordinatörü
38. Meryem Sezgin Basmane Semt Merkezi Müdürü
39. Ülkü Markoviç İ.B.B. Restorasyon ve Kentsel Dönüşüm Yapım İhaleleri Şube Müdürü
40. Sibel Ersin Tarkem Genel Müdürü
41. Aylin Gazi İzmir 1 No'lu KVKBK Müdürlüğü Raportörü
42. Taşkın Küçüksayraç Basmane Semt Merkezi
43. Dr. Feyzal Özkaban D.E.Ü. Öğretim Üyesi
44. Prof. Dr. Tevfik Balcıoğlu Yaşar Üniversitesi Öğretim Üyesi
45. Necdet Gümüş Otel Sahibi (Gümüş Palas Otel)
46. Yard. Doç. Dr. İbrahim Alparslan İzmir Mim. Od.Yön. K. Üyesi, D.E.Ü. Öğretim Üyesi

2. ALT BÖLGE - HAVRALAR BÖLGESİ ÇALIŞTAYI

1. Nehir Yüksel Şehir Plancısı, Konak Belediyesi
2. Prof. Dr. Eti Akyüz Levi Dokuz Eylül Üniversitesi Öğretim Üyesi
3. Jak Sigura İzmir Musevi Cemaati Vakfı
4. Erol Şaul İzmir Musevi Cemaati Vakfı
5. Uğur Yüce Tarkem Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı
6. Can Franko İzmir Musevi Cemaati Vakfı
7. Muzaffer Tunçağ İ.B.B. Meclis Üyesi
8. Serdar Çelenk İzmir Turist Rehberleri Odası Başkan Yardımcısı
9. Dr. H. Gökhan Kutlu İzmir-Tarih Proje Koordinatörü
10. Sibel Ersin Tarkem Genel Müdürü
11. Yrd. Doç. Dr. Koray Velibeyoğlu İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Öğretim Üyesi
12. Nesim Bencoya İzmir Musevi Cemaati Vakfı
13. Doç. Dr. Mine Tanaç Zeren Dokuz Eylül Üniversitesi Öğretim Üyesi
14. Doç. Dr. İpek Özbek Sönmez Dokuz Eylül Üniversitesi Öğretim Üyesi
15. H. Fadıl Kaynak Esnaf, Kemeraltı Esnaf Derneği Yönetim Kurulu Üyesi
16. Yard. Doç. Dr. İbrahim Alparslan İzmir Mim.Od.Yön.K. Üyesi, D.E.Ü. Öğretim Üyesi
17. Jak Kaya İzmir Musevi Cemaati Vakfı
18. Mehmet Tüzün Aykut Karaosmanoğlu Vakfı Mütevelli Başkanı
19. Dr. Ayşegül Sabuktay İ.B.B. Akdeniz Akademisi Müdürü
20. Nebil Altinel İzmir Turist Rehberleri Odası Başkanı
21. Doç. Dr. Şebnem Yücel İzmir Mim.Od.Yön.K. Üyesi, Yaşar Ü. Öğretim Üyesi
22. Mihriban Yanık Konak Belediyesi Kentsel Tasarım Şube Müdürü
23. Fügen Selvitopu İ.B.B. Genel Sekreter Yardımcısı
24. Doç. Dr. Hümeýra Birol Akkurt Dokuz Eylül Üniversitesi Öğretim Üyesi
25. Murat Karaçanta İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü
26. Doç. Dr. Erdem Erten İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Öğretim Üyesi
27. Göze Bayram Tarkem Proje Danışmanı
28. Hasan Topal İzmir Mimarlar Odası Başkanı

Kütüphane Caddesi üzerinde yer alan katlı otoparktır ve tam kapasite kullanılmaktadır. Kemeraltı Bölgesinin tamamının 3. derece arkeolojik sit olması nedeniyle bölge içerisinde bir yer altı otoparkı yapılması da mümkün gözükmemektedir. Mezarlıkbaşı Otoparkı 1. derece arkeolojik sit alanı içerisinde yer almakla birlikte, Antik Smyrna Kazı Başkanlığı tarafından yapının altında arkeolojik bir kültür katmanı bulunmasının neredeyse imkânsız olduğu, yapının bir bodrum kata sahip olması nedeniyle, inşaat aşamasında bölge içerisinde arkeolojik katmanlarının bulunduğu derinlik sınırının altına inildiği ifade edilmiştir. Bu durumun olası arkeolojik katmanların tespitine yönelik sondaj çalışmaları yapılarak kesinleştirilmesi ve yapının en azından kentsel toplu ulaşım ağlarının gelişme sürecinin tamamlanması ve şahsi araç kullanımının düşmesi neticesinde bölgede otopark ihtiyacının azalmasına kadar hizmet vermeye devam etmesi önerilmektedir.

Yapının çevresinde yarattığı görsel kirliliğin önlenmesi amacıyla, cephelerinin düzenlenmesi, zemin katının tamamen boşaltılarak kültürel bir program doğrultusunda yeniden işlevlendirilmesi, çatı katının ise farklı etkinliklere ev sahipliği yapabilecek seyir terası niteliğinde bir kamusal alan olarak düzenlenmesi önerilmektedir.

Resim 44. Mezarlıkbaşı Otoparkı

Bölgenin Tümü İçin Gerçekleştirilmesi Gereken Operasyonlar

Güvenlik

Katılımcı süreçte ağırlıklı olarak vurgulanan güvenlik zafiyetinin giderilmesi, bölgenin tercih edilebilirliğinin artması ve yaşam saatlerinin uzamasında etkili olacaktır.

29. Başar Manisalı Esnaf
30. Prof. Dr. Tevfik Balcıoğlu Yaşar Üniversitesi Öğretim Üyesi
31. Ümit Çiçek İzmir Ticaret Odası
32. Hasibe Velibeyoğlu İ.B.B. Kentsel Tasarım ve Kent Estetiği Şube Müdürü
33. Necdet Kestelli Tarkem Genel Koordinatörü
34. Doç. Dr. Zehra Ersoy Dokuz Eylül Üniversitesi Öğretim Üyesi
35. Prof. Dr. Funda Barbaros Ege Üniversitesi Öğretim Üyesi
36. Sakıp Taş Esnaf
37. Hüseyin Koparan Güneş Mahallesi Muhtarı
38. Müslüm Türkel İzmir Manavlar, Kabzımallar ve Balıkçılar Esnaf Odası Başkanı
39. Ahmet Yedikardeş Esnaf
40. Hülya Arkon İ.B.B. Etüt ve Projeler Dairesi Başkanı
41. Selin Zağpus Yiğitoğlu Konak Belediyesi İmar Müdürü
42. Özlem Şenyol Kocaer Şehir Plancıları Odası İzmir Şubesi Başkanı

11. ALT BÖLGE - ANAFARTALAR CADDESİ ÇALIŞTAYI

1. Prof. Dr. Yaşar Uysal Dokuz Eylül Üniversitesi Öğretim Üyesi
2. Uğur Yüce Tarkem Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı
3. H. Fadıl Kaynak Esnaf, Kemeralı Esnaf Derneği Yönetim Kurulu Üyesi
4. İhsan Helvacı Esnaf
5. Nazmi Sakaoğlu Esnaf
6. Prof. Dr. Gülgün Erdoğan Tosun Ege Üniversitesi Öğretim Üyesi
7. Zeliha Demirel İ.B.B. İmar ve Şehircilik Dairesi Başkanı
8. Prof. Dr. Emel Göksu Şehir Plancısı, Öğretim Üyesi
9. Kasım Erdoğan Esnaf
10. Enis İpek Hurşidiye Mahallesi Muhtarı
11. Ümit Çiçek İzmir Ticaret Odası
12. İdil Yazıcıoğlu Turist Rehberi
13. Dr. Feyzal Özkaban D.E.Ü. Öğretim Üyesi
14. Umut Devrim Genç Gediz Üniversitesi Öğretim Görevlisi
15. Mihriban Yanık Konak Belediyesi Kentsel Tasarım Şube Müdürü
16. Sibel Ersin Tarkem Genel Müdürü
17. Nesim Bencoya İzmir Musevi Cemaati Vakfı
18. Dr. Ayşegül Sabuktay İ.B.B. Akdeniz Akademisi Müdürü
19. Doç. Dr. Deniz Güner Dokuz Eylül Üniversitesi Öğretim Üyesi
20. Özlem Şenyol Kocaer İzmir Şehir Plancıları Odası Başkanı
21. Nehir Yüksel Konak Belediyesi
22. Göze Bayram Tarkem Proje Danışmanı
23. Dr. H. Gökhan Kutlu İzmir-Tarih Proje Koordinatörü
24. Necat Acar Otel Sahibi (Akhisar Otel)
25. Muzaffer Tunçağ İ.B.B. Meclis Üyesi
26. Doç. Dr. Erdem Erten İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Öğretim Üyesi
27. Doç. Dr. Şebnem Yücel İzmir Mim.Od.Yön.K. Üyesi, Yaşar Ü. Öğretim Üyesi
28. Doç. Dr. Ela Çil İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Öğretim Üyesi

29. Serdar Çelenk

İzmir Turist Rehberleri Odası Başkan Yardımcısı

30. Hümeýra Çelebi

Konak Belediyesi Etüt Proje Müdürü

31. Doç. Dr. Emel Kayın

Dokuz Eylül Üniversitesi Öğretim Üyesi

32. Necdet Kestelli

Tarkem Genel Koordinatörü

33. Uğur Belger

Ege Kültür Vakfı

34. Korhan Mangır

İZKA

35. Nebil Altınel

İzmir Turist Rehberleri Odası Başkanı

36. Veysi Aslan

Esnaf

İzmir Büyükşehir Belediyesi
İzmir-Tarih Proje Merkezi

Konak Mahallesi 848 Sokak
No: 77/79 İkinci Beyler
Konak 35251 / İZMİR

0232 293 13 29
izmir-tarih@izmir.bel.tr

Trafik Düzenlemesi

Anafartalar Caddesi'nin Basmane bağlantısını sağlayan bu bölümü gün boyu yoğun bir araç trafiği altında kalmaktadır. Bu durum yaya ulaşımı özelinde büyük sıkıntılar yaratmaktadır. Çalıştay kapsamında katılımcılar tarafından %94 oranında bu probleme yönelik çözüm üretilmesi talebi getirilmiştir. Caddenin servis amaçlı günün belli saatlerinde araç trafiğine açılması dışında tamamen yayalaştırılması doğrultusunda düzenleme yapılması yaya kullanımını rahatlatarak ve bölgenin ziyaret edilme potansiyelini artıracaktır.

Aydınlatma

Gece saatlerinde güvenliğin sağlanması ve kullanım potansiyelinin artırılması amacıyla bölgenin aydınlatma problemlerinin giderilmesi gerekmektedir. Aydınlatma önerilerinin farklılaşan kullanım biçimleri, mimari ve kentsel niteliklerine cevap verebilecek bir tasarım problemi olarak ele alınması uygun olacaktır.

Altyapı

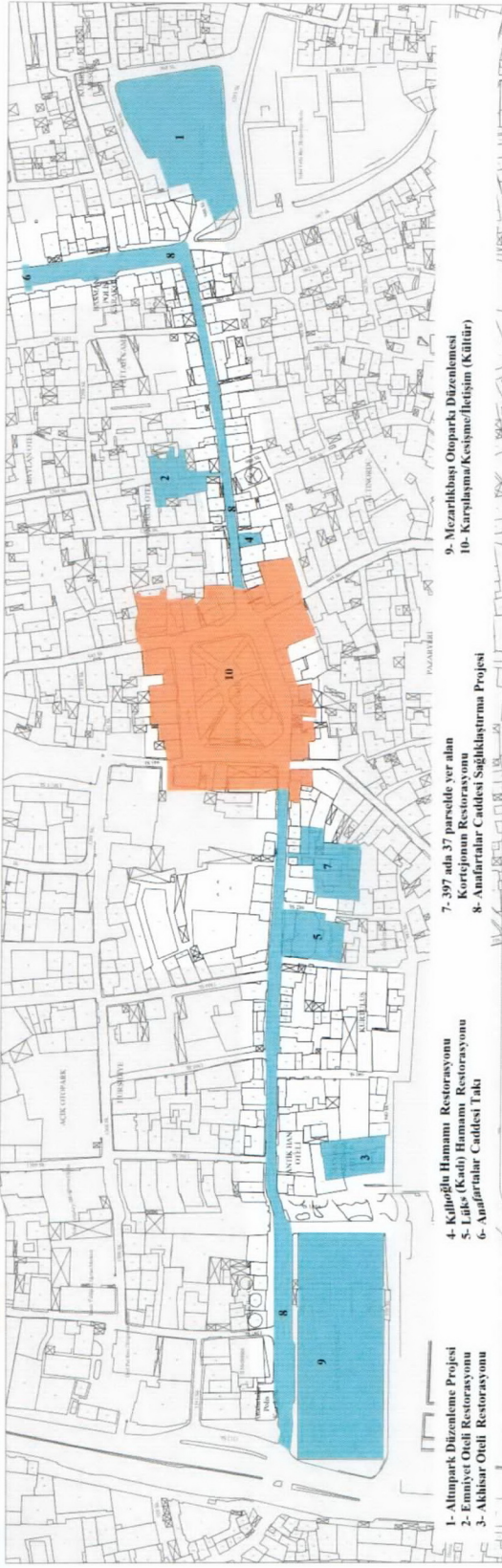
Bölge ihtiyaçlarına uzun vadeli cevap verebilecek nitelikte altyapı çalışmalarının gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Hijyen problemlerinin giderilmesi, ağırlıklı olarak yayalaştırılmış bölgede yaşıntının farklı mevsim koşullarında rahatça deneyimlenebilmesi, bu amaçla sağlıklı bir deşarj sistemi oluşturulması, bunun yanı sıra internet altyapısının oluşturulması ve oluşturulacak sistemin gerektiğinde kolay müdahaleye izin vermesi ve güncel teknolojiler ile geliştirilmeye elverişli olması önemlidir.

Bilgilendirme ve Yönlendirme Amaçlı Düzenlemeler

Yaya odaklı bilgilendirme ve yönlendirme amaçlı düzenlemelerin uygun etkileşim formatlarında tasarlanarak alana yerleştirilmesi bölge içerisinde yaya hareketini kolaylaştıracak ve aynı zamanda İzmirlerinin tarih ile ilişkilerinin güçlendirilmesi amacına hizmet edecektir.

**İZMİR-TARİH PROJESİ I NUMARALI ALT BÖLGE ÇALIŞTAYI
II NUMARALI ALT BÖLGE - ANAFARTALAR CADDESİ 2. ETAP OPERASYON PLANLARI**

MIKRO OPERASYONLAR **BİRDEN FAZLA ÜNİTENİN TÜMÜ İÇİN GERÇEKLEŞTİRİLMESİ GEREKEN OPERASYONLAR**

Resim 45. Anafartalar Caddesi 2. Etap Bölgesi: Operasyonlar

Tablo 10. Anafartalar Caddesi 2. Etap Bölgesi: Birden Fazla Ünitenin Tümü İçin Gerçekleştirilmesi Gereken Operasyonlar

Birden Fazla Ünitenin Tümü İçin Gerçekleştirilmesi Gereken Operasyonlar	Plan Revizyonu	Aktör(ler)		
		Örgütleyici Aktör(ler)	Yatırımcı Aktör(ler)	İşletmecii Aktör(ler)
Karşılaşma/Kesişme/İletişim (Sosyal ve Kültürel Merkez)	Gerekliyor	İzmir Büyükşehir Bel.	İzmir Büyükşehir Bel.	İzmir Büyükşehir Bel.
		Konak Belediyesi	Konak Belediyesi	Konak Belediyesi
		Üniversiteler	Üniversiteler	Üniversiteler
		STK'lar	STK'lar	
		Dernekler Diğer	Dernekler Diğer	

Tablo 11. Anafartalar Caddesi 2. Etap Bölgesi: Mikro Operasyonlar

Mikro Operasyonlar	Plan Revizyonu	Aktör(ler)	
		Yatırımcı Aktör(ler)	İşletmecisi Aktör(ler)
Altınpark Düzenleme Projesi	Gerekmiyor	Konak Belediyesi, İzmir Büyükşehir Belediyesi	Konak Belediyesi
Emniyet Oteli Restorasyonu	Gerekmiyor		
Akhisar Oteli Restorasyonu	Gerekmiyor		
Kılıçoğlu Hamamı Restorasyonu	Gerekmiyor		
Lüks (Kadı) Hamamı Restorasyonu	Gerekmiyor		
Anafartalar Caddesi Takı	Gerekmiyor	İzmir Büyükşehir Belediyesi İzmir-Tarih Tasarım Atölyesi (tasarım)	—
379 Ada 37 Parselde Yer Alan Kortejonun Restorasyonu	Gerekmiyor		
Anafartalar Caddesi Sağlıklaşturma Projesi	Gerekmiyor	Konak Belediyesi, İzmir Büyükşehir Belediyesi	—
Mezarlıkbaşı Otoparkı Düzenlemesi	Gerekmiyor	İzmir Büyükşehir Belediyesi İzmir Vakıflar Bölge Müdürlüğü	İzmir Büyükşehir Belediyesi Diğer

Tablo 12. Anafartalar Caddesi 2. Etap Bölgesi: Bölgenin Tümü İçin Gerçekleştirilmesi Gereken Operasyonlar

Bölgenin Tümü İçin Gerçekleştirilmesi Gereken Operasyonlar	Plan Revizyonu	Yatırımcı Aktör(ler)
Güvenlik	Gerekmiyor	İzmir Emniyet Müdürlüğü
Trafik düzenlemesi	Gerekmiyor	İzmir Büyükşehir Belediyesi
Aydınlatma	Gerekmiyor	İzmir Büyükşehir Belediyesi Gediz AŞ
Altyapı	Gerekmiyor	İzmir Büyükşehir Belediyesi Konak Belediyesi İlgili Altyapı Kurumları
Bilgilendirme ve yönlendirme amaçlı düzenlemeler	Gerekmiyor	İzmir Büyükşehir Belediyesi İzmir-Tarih Tasarım Atölyesi (tasarım)

Son Verirken

İzmir-Tarih Projesi kapsamında gerçekleştirilen birinci alt bölge çalıştayı neticesinde Oteller Bölgesi, Havralar Bölgesi ve Anafartalar Caddesi 2. Etap Bölgesi için geliştirilen operasyon planları yukarıda aktarılmıştır.

Operasyon planları kapsamında, söz konusu üç alt bölgenin tarihi nitelikleri ve kültürel değerleri gözetilerek fiziksel, sosyal ve ekonomik ölçülerde canlandırılması ve sağlıklılaştırılması amacıyla somut proje önerileri geliştirilmiştir. Proje önerileri; çalıştay sonuçları ve tasarım stratejisi raporu aracılığıyla belirlenen stratejik yönelimler gözetilerek ve her alt bölge özelinde yine çalıştay verileri doğrultusunda tanımlanan başarılmak istenen çerçeveye uygun olarak belirlenmiştir. Projeler üç ayrı kategoride oluşturulmuştur.

Birden fazla ünitenin tümü için gerçekleştirilmesi gereken operasyonlar kapsamında geliştirilen projeler uygulandıkları bölgenin kentsel dinamiklerine uygun bir ya da birkaç faaliyeti sıyratarak kalıcı bir canlanma gerçekleştirmeyi hedeflemektedir. Bu projelerin sadece mülk sahipleri ya da kiracılar tarafından hayata geçirilmesi çok olanaklı olmayıp, projenin paydaşı olabilecek yeni aktörlere gereksinim vardır. Operasyon planlarında aktörler; örgütleyici, yatırımcı ve işletmeci olarak üç ayrı grupta ele alınmıştır.

Mikro operasyonlar kapsamında parsel ölçeğinde geliştirilen projeler, yine başarılmak istenen çerçeveye uygun olarak, nitelikli yapıların belli işlevlerde yaşatılmasını amaçlamakta veya bölgesel ölçekte sağlıklılaşma yaratabilecek bazı müdahale önerileri getirmektedir.

Bölgenin tümü için gerçekleştirilmesi gereken operasyonlar ise güvenlik, altyapı, trafik organizasyonu gibi ağırlıklı olarak yerel yönetimlerin ve ilgili diğer kamu kurumlarının sorumluluk alanlarına işaret etmektedir.

Bundan sonraki aşamada gerçekleştirilecek olan diyalog konferansında operasyon planları, ilgili olabilecek tüm aktörlerin değerlendirmesine sunulacaktır. Diyalog konferansı neticesinde projelerin hayata geçirilmesi doğrultusunda sorumluluk alacak aktörlerin netleşmesi ve söz verme sürecinin tamamlanması hedeflenmektedir.

EKLER